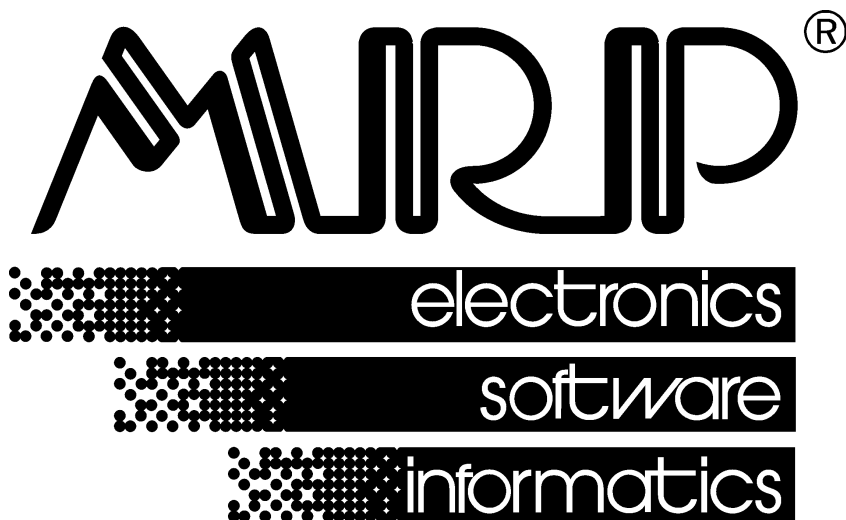

MRP - Soubor účetních agend

MRP K/S
základ systému

P. O. BOX 35
76315 Slušovice
telefon: +420 577 001 258
telefax: +420 577 059 250
internet: <http://www.mrp.cz>

**průvodce uživatele
programem**

**MRP K/S
základ systému**

Název: MRP K/S základ systému
Vývoj: MRP Informatics, s. r. o., Divize informačních systémů
Autoři: Kolektiv
Odpovídá: Jiří Kozubík
Vydání: Druhé (červenec 2008)
Počet stran: 52
Vydává: MRP Informatics, s. r. o.
Určeno: Uživatelům softwarových produktů firmy MRP Informatics, s. r. o.

MRP logo a název **MRP®** jsou registrované ochranné známky, které má ve své správě firma MRP Informatics, s. r. o.

MS-DOS a Windows jsou registrované ochranné známky firmy Microsoft Corporation. Ostatní citované značky a jména produktů jsou ochranné známky nebo registrované ochranné známky jejich náležitých majitelů.

Software i publikace jsou chráněny autorským zákonem ČR. Žádná část tohoto manuálu nesmí být kopírována, rozmnožována nebo publikována v žádné formě bez výslovného písemného souhlasu firmy MRP Informatics, s. r. o.

Firma MRP Informatics, s. r. o. na sebe nebere žádnou odpovědnost za případné škody způsobené použitím systému MRP K/S.

Informace obsažené v této publikaci mohou podléhat změnám bez předchozího upozornění.

Tato publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	7
Instalace a zprovoznění	8
Hardwarové požadavky	8
Softwarové požadavky	8
Požadavky na obsluhu	8
Instalace	9
Zprovoznění serverové části	13
Zprovoznění klientské části (Účetnictví)	13
Definice uživatelů databázového serveru	15
Instalace aktualizace (novější verze, upgrade)	17
Odinstalace programu	17
Základní pravidla obsluhy	18
Tabulka	18
Databázový navigátor	19
Editace dat	19
Číselník	19
Vstupní formulář	20
Výraz	21
Hledání	22
Filtr	23
Číselná řada	24
Rychlé vyhledávání	25
Nastavení	26
Záložka Program	26
Záložka Správce	28
Záložka Firma	29
Volba firmy	29
Výstupy	31
Tisk výstupní sestavy	31
Prohlížení výstupní sestavy	31
Nastavení	32
Výstup do souboru	32
Úpravy výstupních sestav	32
Parametry	33
Správa	33
Editor předloh výstupních sestav	34
Oddíly sestavy	35
Prvky sestavy	35
Příklady	37

Volitelné sestavy	38
Údržba	44
Zálohování dat	44
Obnova dat ze zálohy	45
Optimalizace dat	45
Údržba dat	45
Export/Import dat	46
Některé problémy a jejich řešení.....	48
Detekce ztracených klientských spojení	48
Problémy s exportem sestav a jejich řešení	49
Hotline podpora	51

Úvod

Vážení uživatelé, získáváte novou verzi programu **MRP K/S**. Tento účetní systém třetí generace je postaven na bázi informačních technologií, které jsou odborné veřejnosti známy jako architektura typu **klient/server**.

Vyznačuje se zejména těmito vlastnostmi:

- Velmi vysokou spolehlivostí chodu a bezpečností ukládaných dat.
- Radikálně zvýšenou odolností dat proti napadení běžnými počítačovými viry.
- Relativně jednoduchou instalací, kterou ale přesto doporučujeme ponechat správci sítě.
- Velkou subjektivní rychlostí aplikace v sítích LAN, porovnatelnou s rychlostí nesíťové aplikace, které se nám podařilo dosáhnout zejména použitím námi vyvinuté DMAL technologie.
- Radikálním zrychlením vývojových prací, které oceníte zejména při aplikaci případných nových zákonem vyžadovaných účetních změn a rozšiřujících funkcí.
- Přátelským uživatelským rozhraním klientské části, stejně vlnidným jako doposud používané rozhraní u našich účetních aplikací, které nebyly typu klient/server.

Tato příručka obsahuje informace potřebné k instalaci systému MRP K/S a k jeho obsluze. Naleznete v ní popis částí, společných všem modulům systému MRP K/S, jako generátoru číselných řad, vyhledávání a filtrování dat, generátoru a editoru výstupních sestav, a další. Protože rukopis musel být odevzdán do tisku s předstihem, mohlo mezitím dojít ke změnám. Popis případných změn a inovací naleznete v souboru **Dodatky.htm**, který si můžete přečíst po prvním spuštění programu a rovněž v Nápovědě. Odpovědi na případné dotazy naleznete též na internetové stránce **www.mrp.cz** v sekci **Podpora**.

V popisech budeme užívat obecně vžitou terminologii, zavedenou společností Microsoft.

Blahopřejeme vám, vážení uživatelé, k zakoupení licence k programu MRP-K/S a zároveň vám děkujeme za projevenou důvěru. Vaše zkušenosti, kterých nabudete při praktickém nasazení v konkrétních podmínkách, a které nám sdělíte, se stanou zdrojem cenných informací pro další vývoj.

Autoři

Instalace a zprovoznění

Tato kapitola vás seznámí s hardwarovými a softwarovými podmínkami nutnými ke zdárnému provozu programu. Popisuje podrobně postup instalace serverové i klientské části aplikace na různých systémech.

Upozornění: Před otevřením balíčku s instalačními médii si pečlivě prostudujte **Licenční ujednání**. Ujistěte se, že všem jeho bodům rozumíte a souhlasíte s nimi. Teprve pak přistupte k porušení pečeti.

Hardwarové požadavky

Ačkoli lze nainstalovat a provozovat serverovou a klientskou část aplikace MRP K/S na jednom počítači, toto řešení nedoporučujeme. Aby se v maximální míře uplatnily vlastnosti popsané v úvodu, doporučujeme vyčlenit pro databázový server samostatný počítač, který nebude sloužit současně jako pracovní stanice. Pro tuto serverovou část doporučujeme počítač s procesorem P4. Pro klientskou část vyhoví i dnes již výběhové počítače s procesorem P3. Klientská část navíc vyžaduje grafický adaptér VGA s min 256 barvami.

Softwarové požadavky

MRP - K/S je aplikace, vyžadující pro serverovou část operační systém MS Windows 2000 a vyšší, případně Linux. Pro část klientskou pak Windows 2000 a vyšší (provoz na systémech Windows 95, 98, ME již není podporován). Systém umožňuje klientskou část nainstalovat na počítač, kde je již nainstalována serverová část. V tom případě musí být na tomto počítači operační systém Windows.

Požadavky na obsluhu

Skutečnost, že klientská část programu MRP - K/S běží pod operačním systémem MS Windows předkládá jako nutný požadavek základní znalosti obsluhy tohoto operačního systému. Tento operační systém je již natolik obecně známý, že nepovažujeme za nutné objasňovat detaily obsluhy.

Serverová část, je-li na samostatném počítači, vyžaduje znalost obsluhy systému a počítačové sítě pod kterými běží. Detaily konfigurace a obsluhy serveru doporučujeme ponechat síťovému specialistovi, jejich popis proto není součástí tohoto průvodce. Návody a popisy konfigurace podle různých verzí a distribucí systému naleznete ve speciálních dodatcích, které se zobrazí ještě před vlastní instalací a také na internetových stránkách www.mrp.cz.

Instalace

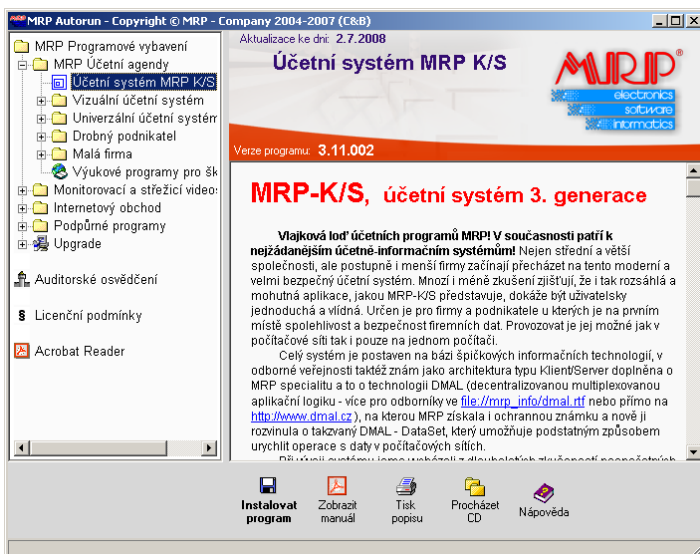
Instalace programu MRP K/S je dodávána pouze na MRP CD nebo je ke stažení (jen při upgrade) z internetového serveru firmy MRP. Instalaci zahájíte spuštěním instalátoru **Setup.exe**, který je součástí dodávky.

Důležité:

Instalaci programu může provést jen uživatel systému Windows s administrátorskými právy. Pro následný provoz však už doporučujeme přihlašovat se k systému Windows jen s právy běžného uživatele, čímž výrazně snížíte možnost poškození systému počítačovými viry a jinými škodlivými programy, případně v důsledku chyb uživatele. Systém MRP-K/S pro svou činnost rovněž nepotřebuje mít přímý přístup k souborům na serverové stanici, připojuje se k nim totiž výhradně prostřednictvím databázového serveru přes TCP/IP protokol. Nesnažte se proto programové ani databázové soubory serveru umísťovat na sdílené nebo mapované disky, zbytečně byste je vystavili riziku poškození nebo zcizení.

Průběh instalace:

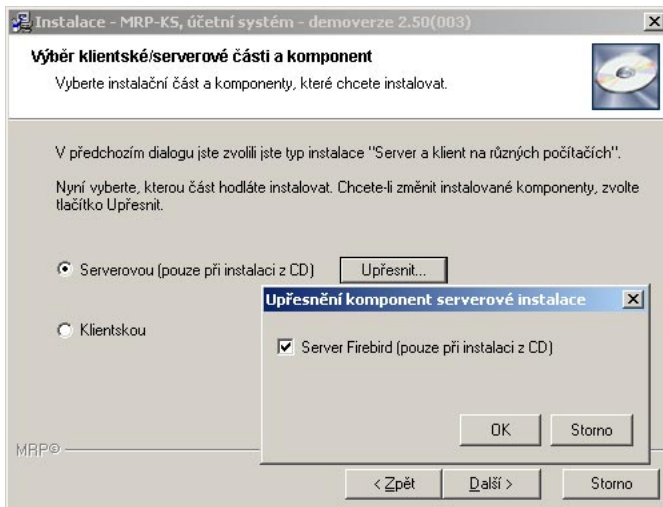
- Po startu programu **Setup.exe** z **MRP CD** použijte průvodce instalací nebo přímo nalistujte MRP K/S v nabídce programového vybavení a klikněte na **Instalovat program**.

- Vyčkejte spuštění instalátoru a postupujte podle jeho pokynů.
- Rozhodněte se, zda server a klient budete mít na různých počítačích nebo na jednom. Podle toho se instalace dále dělí na část serverovou a klientskou.

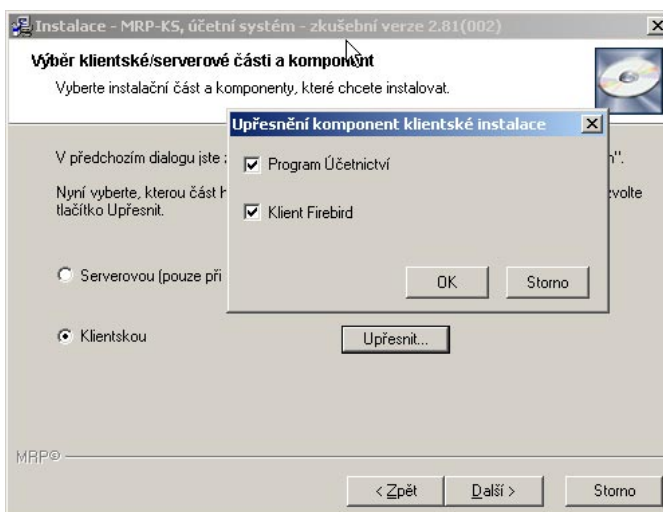
Instalace serverové části

- Zvolte **Serverovou část**, klikněte na tlačítko **Upřesnit** a zaškrtněte nebo zrušte zaškrtnutí volby **Server Firebird** (v případě, že již máte databázový server Firebird nainstalován).
- Kliknutím na tlačítko **Další** zahájíte instalaci.

Instalace klientské části

- Opět zvolte **Upřesnit** a rozhodněte, kterou z komponent budete instalovat. Část **Klient Firebird** není třeba opakovaně instalovat při aktualizaci programu Účetnictví. Postačí při první instalaci.

- Klikněte na **Další** a v následujícím dialogu upřesněte cílovou složku instalace, pokud Vám nevyhovuje navržená.

C:\Program Files\MRP\MRPKS

případně pro ukázkovou verzi

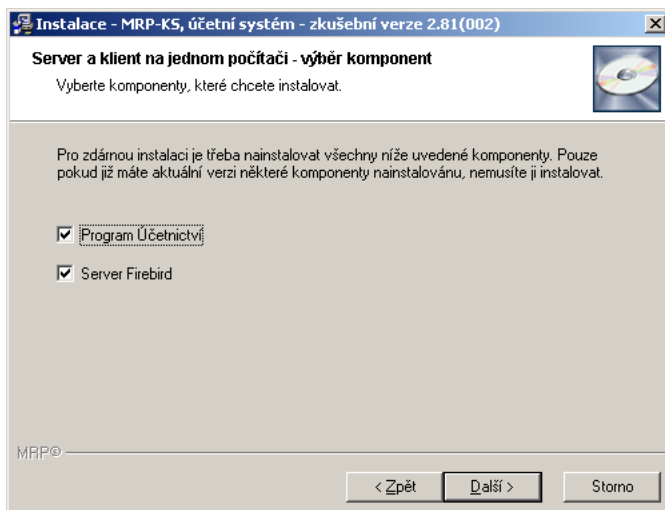
C:\Program Files\MRP\DEMO\MRPKS

Upozornění: Doporučujeme ve všech částech instalace ponechat přednastavené adresáře a cesty. Usnadní Vám to pozdější upgrade.

- Volbou **Další** je vše potřebné nastaveno a instalace může začít.

Instalace obou částí na jeden počítač

- Při volbě instalace serverové a klientské části na jeden počítač v následném dialogu zvolte kterou z komponent budete instalovat. Část **Server Firebird** není třeba opakovaně instalovat při aktualizaci účetního programu.
- Klikněte na **Další** a v následujícím dialogu upřesněte cílovou složku instalace, pokud Vám nevyhovuje navržená.
- Volbou **Další** je vše potřebné nastaveno a instalace může začít.

V průběhu instalace se spouštějí skripty, které instalují zvolené komponenty. Jsou nastaveny tak, že není třeba nic měnit, pouze potvrdit klávesou **Enter** všechny dialogy.

Instalace pod Linuxem

Pod operačním systémem Linux lze provozovat pouze databázový server Firebird. (Klientská část aplikace MRP K/S vyžaduje operační systém Windows.) Na distribučním CD jsou jen verze s podporou NPTL (Native POSIX Thread Library) pro 32-bitové systémy. Většina současných linuxových distribucí NPTL používá. Na oficiálních

stránkách databáze Firebird (www.firebirdsql.org) jsou ke stažení další archívy. Jsou zde verze pro systémy které nepodporují NPTL, pro zájemce jsou zde pak i verze pro 64-bitové systémy.

Databáze Firebird vyžaduje pro svůj běh knihovny stdlibc++ ve verzi 5. Ve většině nových distribucí se neinstalují automaticky, ale dají se vždy doinstalovat z repozitářů. Například v redhatech jsou to balíčky `compat-libstdc++-33.i386`, na debianech `libstdc++5`. 64-bitové verze těchto knihoven potřebuje jen 64-bitová verze Firebirdu. Pokud instalujete 32-bitový firebird na 64-bitový systém, potřebujete 32-bitovou verzi knihoven. Směrodatná je verze Firebirdu.

Pro distribuce založené na instalačních balíčcích RPM můžete použít příkaz:

```
rpm -ivh FirebirdSS-2.1.(cis_ver).rpm
```

Uživatelé ostatních distribucí mohou použít verze balené do tar.gz., například následovně:

```
tar -xvzf FirebirdSS-2.1.(cis_ver).tar.gz -C /tmp
cd /tmp/FirebirdSS-2.1.(cis_ver)
./install.sh
```

(`cis_ver`) odpovídá aktuálně instalované verzi serveru. NPTL buildy obsahují před koncovkou v názvu `.nptl`.

Po úspěšné instalaci je v kořenovém adresáři Firebirdu (většinou to bývá `/opt/firebird/`) uložen soubor `SYSDBA.password`. Obsahuje náhodně vygenerované heslo správce databáze. (Při instalaci z tar.gz je heslo pro SYSDBA možno zvolit.)

Dále je potřeba založit adresář pro data MRP-K/S, případně ještě pro data demoverze. Oběma je nutné nastavit přístupová práva tak, aby do nich mohl zapisovat uživatel `firebird` (pod kterým bývá SQL server spouštěn). Například:

```
cd /home
mkdir mrpks
mkdir mrpks/demo
chown firebird.firebird mrpks -R
chmod 0770 mrpks
```

Jako další krok doporučujeme nastavit proměnné jádra starající se o sledování spojení, což je popsáno v kapitole **Některé problémy a jejich řešení** nebo na internetových stránkách www.mrp.cz v části Otázky a odpovědi. Jinak serveru ve výchozím stavu trvá dlouho než zjistí že se klientský počítač nekorektně odpojil.

Poznámka:

Po instalaci serveru je ještě třeba v konfiguraci firewallu povolit přístup k portu 3050 pro všechny počítače, které se budou k serveru přihlašovat.

Zprovoznění serverové části

Nastavení brány (firewall) Windows

Systém Windows (XP Service Pack 2, Vista) obsahuje bránu (firewall), která zabráňuje počítači přijímat příchozí pokusy o připojení přes protokol TCP/IP. V případě, že je tato brána aktivní, nabídne se již při instalaci přidání serveru Firebird do výjimek brány. Je to nutné v případě že se k serveru budou připojovat jiné klientské stanice v síti. Pokud server používá jiný firewall než standardní ve Windows, musíte proces serveru (fbserver.exe) do výjimek brány doplnit.

Obsluha serveru

Databázový server Firebird se automaticky spouští při startu počítače. Pokud tomu tak není, spustíme ho z Ovládacích panelů Windows pomocí aplikace **Firebird Server Manager**. V ní rovněž nastavíme automatické spouštění a další parametry chodu (viz obr.).

Poznámka: Proces serveru se dá spouštět a zastavovat též ze standardního dialogu **Služby** Windows (není-li Firebird Server Manager nainstalován).

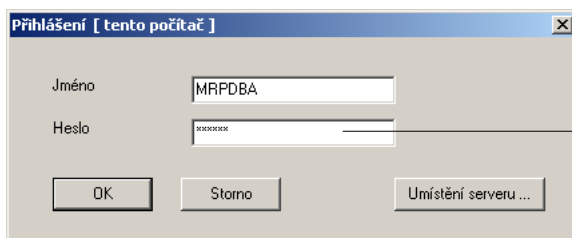
Zprovoznění klientské části (Účetnictví)

Klientská část účetního systému **MRP K/S** se automaticky nainstaluje do nabídky **Programy** a dáte-li souhlas, instalátor umístí zástupce na Pracovní plochu. Při spouštění postupujte např. následovně:

1. Klikněte na tlačítko **Start** v hlavním panelu Windows
2. Zvolte nabídku **Programy** a v něm vyhledejte **MRP KS, účetní systém**.
3. Klikněte na volbu **MRP KS, účetní systém**.
4. V následně otevřeném přihlašovacím dialogu zadejte přihlašovací jméno a heslo (viz dále).

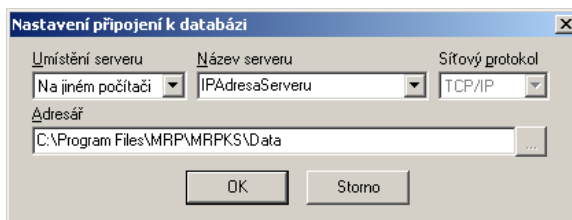
První přihlášení k databázi

Při prvním spuštění programu je třeba v dialogu **Přihlášení** (viz obr. výše) kliknout na tlačítko **Umístění serveru**.

mrpdba

Otevře se dialog **Nastavení připojení k databázi**.

Zadejte **IP adresu serveru** (zjistíte ji od Vašeho správce sítě). Lze použít jak číselný tvar IP adresy, tak i doménové jméno. Je-li klient nainstalován na stejném počítači jako databázový server, můžete použít IP adresu s názvem „**localhost**“. Do pole **Adresář** zadejte **cestu k adresáři**, do kterého se na serveru budou ukládat databáze. Tato cesta byla založena během instalace programu. Jestliže jste ji v průběhu instalace neměnili, pak její předdefinovaný tvar je:

pro Windows

C:\Program Files\MRP\MRPKS\Data

v případě zkušební verze

C:\Program Files\MRP\DEMO\MRPKS\Data

pro Linux

/home/mrpks

v případě zkušební verze

/home/mrpks/demo

Při umístění serveru na stejném počítači jako je klient (volba umístění serveru) se nastavuje pouze adresář pro uložení databází.

Poznámka:

V systému Windows Vista je lépe vytvořit pro databáze jiný adresář mimo Program Files. Jinak hrozí, že kdybyste někdy chtěli databáze ručně měnit (manipulovat přímo se soubory na disku) a měli zapnuté "User Account Control" (což je výchozí stav), tak kvůli virtualizaci může dojít ke zmatkům.

Volbou **OK** ukončíte nastavování připojení a vrátíte se do přihlašovacího dialogu. Zadáním uživatele **MRPDBA** a hesla **mrpdba** (pozor na veličnost písmen, ve jménu není důležitá, v heslu ano) vytvoříte databázi a zároveň se k ní přihlásíte jako **Správce účetnictví** (viz dále).

Upozornění: Tuto operaci (první přihlášení k databázi) je třeba učinit na všech klientských stanicích, kde je MRP K/S nainstalován.

Cesta k databázi, která se zadává v přihlašovacím dialogu, je jen informace pro server, kde má databáze hledat a není nutné (ani žádoucí) aby daný adresář byl sdílený v síti.

Definice uživatelů databázového serveru

Instalací systému jsou předdefinováni dva uživatelé s administrátorskými přístupovými právy:

1. Správce databáze (SYSDBA)
2. Správce účetnictví (MRPDBA)

Pro smysluplné užívání programu je třeba dodefinovat ostatní uživatele účetnictví a odpovědně jim přidělit práva (viz **Nastavení - Uživatelé**).

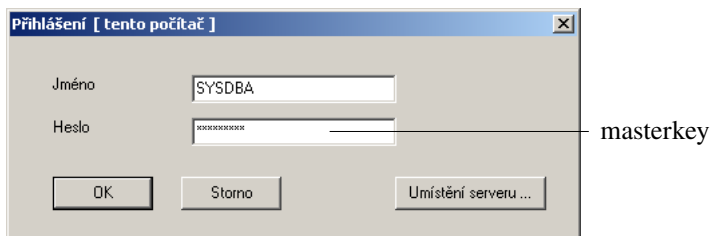
Důležité!

Změňte výchozí přístupová hesla výše zmíněným administrátorům a dobře si tato hesla zapamatujte. **Jejich ztrátu nelze nahradit!**

Správce databáze (SYSDBA)

Jméno:
SYSDBA
Heslo:
masterkey

Jeho předdefinované heslo je **masterkey**. Správce databáze je jediným uživatelem, který je oprávněn přidávat a odebírat další uživatele databázového serveru a nastavovat jejich hesla. Má taktéž plná přístupová práva ke všem databázím uloženým na tomto serveru (nejen k databázím účetnictví).

Po přihlášení **Správce databáze** do programu účetnictví se nespustí samotný program účetnictví ale jen dialog, pomocí kterého je možné nastavovat uživatelská konta serveru Firebird (viz dále).

Tento přístup je zvolen proto, aby činnost Správce databáze byla oddělena od práce v účetnictví. Správce databáze tak nemá možnost pracovat přímo s programem účetnictví, jeho absolutní přístupová práva zůstávají ale samozřejmě nezměněna. Pokud osoba správce databáze potřebuje mít zároveň přístup k datům i přes program účetnictví, musí se přihlašovat pod jiným uživatelským jménem.

Správce účetnictví (MRPDBA)

Jméno:
MRPDBA
 Heslo:
mrpdba

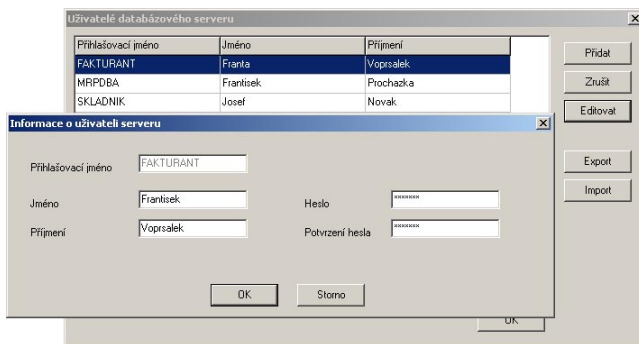
Správce účetnictví je administrátorem a vlastníkem databází účetnictví, tj. uživatelem, jehož konto je použito při vytváření všech databází (viz kapitola **První přihlášení k databázi**). Správce účetnictví je kromě Správce databáze jediným uživatelem který má automaticky plná přístupová práva k databázím účetnictví. Protože Správce databáze (SYSDBA) je úmyslně vyloučen z práce s programem účetnictví, zůstává Správce účetnictví (MRPDBA) jediným uživatelem s plnými přístupovými právy. Z toho vyplývá jeho zvláštní role v programu MRP K/S. Je zejména jediným uživatelem který může v rámci programu vytvářet a rušit firmy, zálohovat a obnovovat databáze a nastavovat oprávnění ostatních uživatelů v rámci programu účetnictví.

Upozornění: Správce účetnictví je vytvořen automaticky při vytváření databází, což ovšem program může udělat jen pokud ještě není změněno výchozí heslo správce databáze. Je-li heslo správce databáze již z nějakého důvodu změněno, musí uživatelé MRPDBA přidat správce databáze (SYSDBA) sám postupem:

Instalační balíček Linuxového serveru Firebird automaticky vygeneruje náhodné heslo správce databáze SYSDBA (rpm distribuce), případně si jej administrátor zadává při instalaci (tar.gz distribuce). Jeho znění je zapsáno do souboru `/opt/firebird/SYSDBA.password`. Program MRP K/S ovšem toto heslo nezná, takže nemůže sám vytvořit konto správce účetnictví MRPDBA, jehož přítomnost je nutná pro provoz programu. Po instalaci Linuxového serveru se tedy k programu MRP K/S přihlaste nejprve jako SYSDBA s vygenerovaným heslem a v dialogu **Uživatelé databázového serveru** (viz obr.) vytvořte uživatele s přihlašovacím jménem MRPDBA. Poté se již můžete k systému přihlásit pod tímto jménem.

Ostatní uživatelé

Jak již bylo uvedeno, pouze správce databáze (SYSDBA) může definovat další uživatele databázového serveru. Činí tak pomocí dialogu (viz obr.). Jména zadávejte bez diakritiky.

Instalace aktualizace (novější verze, upgrade)

Novou verzi lze získat na MRP CD nebo stažením z Internetu. Při instalaci z MRP CD se postupuje jako při první instalaci produktu, při stažení z Internetu je třeba instalační soubory nejprve vybalit z uloženého samorozbalovacího archivu, a teprve pak spustit instalaci. Postup je též popsán na internetovém serveru pro aktualizace MRP programů (www.mrp.cz). Pokud využijete služeb MRP Aktualizačního manažeru (dostupný pod volbou **Nápověda - Možnosti aktualizace...**), proběhne stažení, rozbalení a zahájení instalace automaticky.

Upozornění: Před zahájením instalace upgrade **ukončete práci všech klientů!**

Jako první uživatel je třeba aby se k nově nainstalovanému systému přihlásil Správce účetnictví (MRPDBA). Po instalaci a spuštění nové verze provádí program automaticky restrukturalizaci datových tabulek u všech firem. Tato operace může být časově náročná. Z tohoto důvodu doporučujeme:

- V případě, že databázový server je nainstalován na počítači s operačním systémem Windows, nainstalovat pouze pro tento případ na stejný počítač i klienta systému MRP K/S a první přihlášení uživatele MRPDBA učinit zde.
- V případě, že je databázový server nainstalován na počítači s operačním systémem Linux, učinit první přihlášení ze stanice s nejvyšší rychlostí připojení.

Odinstalace programu

Vyskytne-li se požadavek program odinstalovat, nestačí pouhé smažení jeho součástí z pevného disku. Použijte služby **Přidat nebo ubrat programy** z Ovládacích panelů Windows. Postup je následující:

1. Ve Windows otevřete **Nastavení - Ovládací panely...**
2. Zvolte službu **Přidat nebo ubrat programy**.
3. V seznamu nalistujte jméno požadované aplikace.
4. Klikněte na tlačítko **Přidat či odebrat...**
5. Dále se řiďte pokyny odinstalačního programu.
6. Po skončení odinstalace vymažte složku, ve které se aplikace nacházela.

Poznámka: Odinstalace programu odinstaluje pouze to, co bylo nainstalováno. Nesmaže databáze ani jiné soubory vytvořené během práce programu. Odinstalace se také netýká klientské nebo serverové části Firebirdu. Tuto komponentu je třeba odinstalovat samostatně.

Základní pravidla obsluhy

V této kapitole uvádíme souhrnný přehled komponent modulů systému MRP K/S, jejich využití a popis ovládání. Dále uvádíme popis obsluhy služeb společných pro všechny moduly (jako jsou Filtry, Hledání, Generátor výstupních sestav, Údržba dat, ...).

Výhodou pro sběhlého uživatele je znalost obsluhy MS Windows aplikací. MRP K/S využívá jejich způsob obsluhy pomocí nabídek a tlačítek. Navíc jsou použity nejmodernější prvky uživatelského rozhraní, jaké poskytují Windows a v maximální možné míře zachovány vžitě kombinace funkčních a zkratkových kláves. Programy lze v plné míře ovládat myší i klávesnicí.

Tabulka

Poznámka:

Data jsou v databázi uložena do tzv. tabulek (table). Jejich reprezentace pomocí mřížek nejlépe vystihuje fyzickou podobu, nebudeme tedy (pro potřeby tohoto textu) mezi těmito pojmy činit rozdíl.

Tabulky jsou tvořeny řádky a sloupci. Sloupce odpovídají datovým položkám, řádky pak datovým větám (záznamům). Místo, kde se protíná řádek a sloupec tabulky se nazývá buňka. Jedna buňka obsahuje jeden datový údaj (položku). Velikost údaje v buňce je dána dimenzí v datové tabulce, nikoli rozměrem buňky. Zvětšením šířky buňky (sloupce) se tedy nedá zvětšit délka údaje (kupř. textu) do ní ukládaného.

V záhlaví tabulky jsou jména sloupců. Tažením myší za rozhraní sloupců v záhlaví tabulky lze měnit šířky sloupců. Obdobně lze měnit pořadí sloupců uchopením za záhlaví a přemístěním vlevo nebo vpravo. Nové uspořádání si program „zapamatuje“.

Je-li v okně více tabulek (např. faktury a položky faktur), je možné tažením za rozhraní tabulek měnit poměr jejich velikostí.

Při levém okraji tabulky je zvláštní sloupec s indikací režimu práce s tabulkou. Rozlišuje čtyři základní stavy:

- - Běžný řádek.
- - Vybraný (aktivní) řádek - je tmavě podbarven.
- - Editovaný řádek.
- - Nový řádek (právě přidáný nebo vložený).

Dalším rozlišením může být barevné zvýraznění celých řádků nebo jejich částí. Význam barev pro jednotlivé moduly naleznete v příručkách k nim nebo v nápovědě.

K listování mezi řádky a sloupci se užívají kurzorové klávesy, mezi sloupci i klávesa **Tab**. Dále k obsluze slouží rolovací pásy u pravého, případně i dolního okraje a databázový navigátor (viz dále).

Databázový navigátor

Databázový navigátor je sada tlačítek, které slouží k pohodlnému ovládání datových tabulek myší. Je-li v okně více tabulek, spolupracuje databázový navigátor s právě vybranou tabulkou.

Přehled tlačítek databázového navigátoru:

- Skok na začátek dat (**Home**).
- Skok na předchozí řádek tabulky (šipka ↑, ←).
- Skok na následující řádek tabulky (šipka ↓, →).
- Skok na konec dat (**End**).
- Přidání řádku do tabulky (**Insert**).
- Smazání řádku z tabulky (**Ctrl+Delete**).
- Editace (úpravy) řádku (**Ctrl+Enter**).
- Uložení změn (**Alt+O**).
- Nové načtení obsahu tabulky (**F5**).

Editace dat

Editace neboli pořizování dat se děje pomocí tzv. vstupního formuláře.

Přidávání

Přidávání dat zahájíte stlačením klávesy **Insert** nebo kliknutím na tlačítko [+] databázového navigátoru. Otevře se vstupní formulář, do něhož zapíšete požadovaná data.

Úpravy

Pro úpravy dat již zapsaných postupujte následovně:

1. Nalistujte požadovaný řádek v tabulce (např. fakturu, skladovou kartu, zápis v deníku, ...).
2. Stlačte kombinaci kláves **Ctrl+Enter** (tj. stlačte a podržte **Ctrl** a stlačte **Enter**) nebo dvakrát klikněte myší na požadovaný řádek nebo klikněte na příslušné tlačítko databázového navigátoru (viz výše).

Mazání

Pro odstranění dat (rozumí se celých jednotlivých zápisů, faktur, apod.) použijte následující postup:

1. Nalistujte požadovaný řádek v tabulce.
2. Stlačte kombinaci kláves **Ctrl+Delete** (tj. stlačte a podržte **Ctrl** a stlačte **Delete**) nebo klikněte na příslušné tlačítko databázového navigátoru (viz výše).

Upozornění: V některých případech (peněžní deník, účetní deník) se uvedeným postupem dají mazat pouze naposledy zadané zápisy. Pro smazání jiných (vnitřních) zápisů je nutné použít speciální funkce (viz příslušný manuál).

Číselník

Číselník (seznam) je tabulka s předem nadefinovanými údaji, které je možné dosazovat do editačních polí během zadávání dat. Některé ze

seznamů jsou již naplněny (např. seznam pohybů v peněžním deníku, celní sazebník, ...) jiné je třeba teprve naplnit (seznam středisek). Seznamy je výhodné naplnit na začátku práce s programem v Nastavení. Kdykoli je ale možné doplnit seznam o údaj právě potřebný během vyplňování některého vstupního formuláře.

Během editace vstupního formuláře je pro vyplnění některých polí možné využít předdefinovaných seznamů a některých datových tabulek. Tam kde to program umožňuje je k editačnímu poli připojena ikona symbolizující výběr ze seznamu. Kliknutím na ni nebo stlačením klávesy **F4** vyvoláte seznam, vyberte v něm potřebnou hodnotu a volbou **Převzít** (nebo klávesou **Enter**) potvrdíte výběr.

Vstupní formulář

Vstupním formulářem nazýváme okno sloužící k zadávání dat. Ve vstupních formulářích se setkáte s několika pro MS-Windows typickými prvky jako jsou tlačítka, editační pole, seznamy, rozbalovací seznamy, zaškrťovací okénka, apod. Jejich obsluha je vesměs zřejmá, v dalším textu ji upřesníme.

Akcelerátory

Akcelerátory jsou speciální kombinace kláves, které usnadňují ovládání programů z klávesnice. Jejich existenci signalizují podtržené znaky v textech označujících komponenty, položky nabídek apod. Používají se ve spojení s klávesou **Alt** (vlevo). Např. tlačítko **OK** „stlačíte“ kombinací kláves **Levé Alt + O**.

Akcelerátory jsou použity ve vstupních formulářích i k označení některých editačních polí. Slouží k urychlení průchodu formuláři. Uplatněním akcelerátoru přeskočíte kurzorem přímo do označeného editačního pole.

Zkratkové klávesy

Zkratkové klávesy jsou speciální kódy, nazývané také „horké klávesy“. Popsány jsou při spodním okraji (ve stavovém řádku) vstupních formulářů, případně po kliknutí na ikonu s otazníkem. Jejich platnost je omezena pouze na daný vstupní formulář, případně pro celý program (např. již zmiňované **Ctrl+Enter**, **Ctrl+Delete**).

Další zkratkové klávesy s platností pro celý program: **Esc** - zavření okna bez uložení změn, **F8** - kalkulátor, **Ctrl+F8** - daňový kalkulátor.

Editační pole

Editační pole (zkráceně **pole**) je základním elementem pro vstup dat. Má podobu okénka, do kterého se zapisuje textový nebo číselný údaj. Bývá obsaženo ve většině ze vstupních formulářů pro pořizování dat. Při zápisech a opravách v editačních polích lze používat blokové operace ve Windows obvyklé (vystřížení bloku, zkopírování, vložení, ...). Pro snadnou orientaci jsou editační pole označena návěštním textem, kterým se na ně odkazujeme. Např.: Do editačního pole **Firma** запиšte jméno firmy.

K přemístování mezi editačními poli slouží klávesa **Tab** (resp. kombinace kláves **Shift+Tab** pro opačný směr).

Zaškrťovací volba **Zaškrťovací volba** je malé čtvercové okénko představující zapnutí nebo vypnutí určité volby. Zaškrtnutí resp. zrušení zaškrtnutí se provede stlačením mezerníku nebo akcelerátoru, nebo kliknutím myši.

Seznam **Seznam** je okno s výčtem hodnot, které je možné vybírat (např. seznam výstupních sestav). Výběr se provádí dvojklikem nebo klávesou **Enter**.

Rozbalovací seznam **Rozbalovací seznam** je editační pole s možností dosazení předdefinovaných hodnot z přidruženého seznamu. Možnost rozbalení je signalizována ikonou s trojúhelníčkem.

Postup práce s rozbalovacím seznamem:

1. Klikněte na rozbalovací seznam nebo stlačte klávesu **F4**.
2. Nalistujte pomocí kurzorových kláves v rozbaleném seznamu požadovaný údaj.
3. Stlačte klávesu **Enter** pro dosazení zvoleného údaje.

Kartotéka Prvek grafického rozhraní Windows, který svým vzhledem připomíná kartotéku, jsme pro potřeby tohoto manuálu také tak nazvali. Obsahuje karty nebo stránky jejichž existenci připomíná záložka (ouško) se jménem. Listování kartami je z klávesnice možné pomocí kombinace kláves **Ctrl+Tab** resp. **Ctrl+Shift+Tab**. Myši lze odkrýt požadovanou kartu kliknutím na její záložku.

Výraz

Pomocí výrazů určujeme výběrová kritéria pro filtrování nebo hledání dat. Možnost zadat ručně výraz nalezne uplatnění ve speciálních případech, kdy nepostačují k definici podmínek volby poskytnuté dialogem **Hledání** nebo **Filtr** příslušného modulu (viz dále).

Operátory pro zadání podmínky

- < **menší než** (např. <D* – vyhledá všechna jména, která začínají na A, Á, B, C, Ć)
- > **větší než**
- <= **menší nebo rovno**
- >= **větší nebo rovno**
- = **rovná se** (pro výraz tvořený pouze jednou konstantou lze vynechat)
- != **nerovná se**
- x..x **interval** (např. 100..500 – vyhledá např. zápisy s číslem dokladu 100 až 500)
- | **oddělovač hodnot s významem „nebo“** (např. 1|2|3 – vyhledá záznamy pro střediska 1 nebo 2 nebo 3)
- & **oddělovač hodnot s významem „a zároveň“** (např. !=1&!=2 – vyhledá všechna střediska kromě 1 a 2)

Upozornění: Operátory | a & nepoužívejte současně v jednom výrazu.

Zástupné znaky

- * **hvězdička** nahrazuje skupinu znaků (např. N* – vyhledá všechna jména začínající na N)
- ? **otazník** nahrazuje jeden (na dané pozici) znak (např. N?v* – budou vybrána všechna příjmení typu Nový, Novák, Navrátilová,...)
- *xxx* hledá se **jákykoli výskyt řetězce "xxx"** (zde není možné použít znak ? nebo * jako zástupný znak, považují se za hledané znaky)

Klíčová slova

EMPTY	prázdná datová položka
NOT EMPTY	vyplněná datová položka
NULL	prázdná položka s vazbou na číselník
NOT NULL	neprázdná položka s vazbou na číselník
\$UCETDATUM\$	účetní datum
\$UCETMESIC\$	účetní měsíc (automaticky dosadí interval od..do)
\$FISKALROK\$	účetní rok (automaticky dosadí interval od..do)

Operandy výrazů

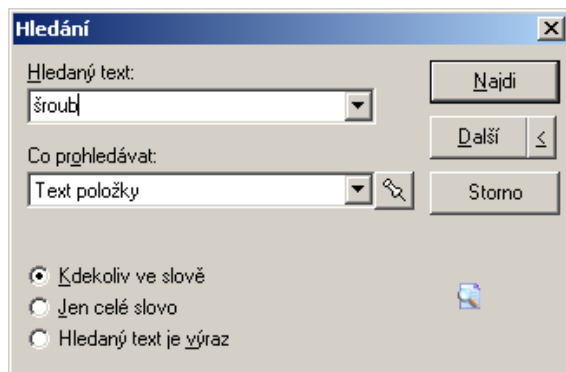
Operandy (proměnnými) jsou ve výrazech datové položky, do jejichž editačních polí se výraz zapíše. Znamená to pak, že se vyberou všechny záznamy, u nichž platí, že položka odpovídá zadanému výrazu.

Hledání

Funkce **Hledání** usnadní orientaci ve velkých tabulkách. Prohledávat je možné dostupné sloupce tabulky nebo tabulek podřízených.

Funkce Hledání je k dispozici v každém z modulů pod volbou **Hledání** nebo kombinací kláves **Ctrl+F**.

Ctrl+F

Postup:

1. Do editačního pole rozbalovacího seznamu **Hledaný text** (viz obr. výše) zapíše hledaný text nebo vyberte některý z již použitých.

- Z rozbalovacího seznamu **Co prohledávat** zvolte sloupec tabulky, který má být prohledán. Kliknutím na ikonu špendlík si program údaj Co prohledávat „zapamatuje“ (v Nastavení lze tuto možnost zapnout nebo vypnout - viz dále).
- Označte další podmínky hledání.
- Zvolte **Najdi** pro zahájení hledání od začátku dat.

F3

Zvolte **Další (Předchozí)** pro hledání od momentální pozice (**F3**).

Filtr

Filtry představují možnost uspořádat data podle svých potřeb a představ. Vyzkoušené filtry je možné vyexportovat do souboru pro archivaci nebo předání jinému uživateli. Ikony s otazníkem poskytují okamžitou nápovědu k definici filtru. K jednomu seznamu můžete nadefinovat až 99 filtrů. Použité filtry program uchovává v Historii filtrů. Prvních devět z historie filtrů lze aktivovat přímo ze seznamu zkratkovou kombinací kláves **Ctrl+Shift+číslice**. Nula znamená bez filtru. Filtr můžete pojmenovat až padesátiznakovým jménem.

Postup vytvoření filtru

- Vytvořte filtrovací výraz zápisem jeho podmínek do editačních polí podle požadavků. O pravidlech pro tvorbu výrazů pojednává předchozí kapitola nebo můžete použít nápovědu. Kde je možnost, můžete hodnoty dosadit z číselníků a seznamů. Číselník můžete použít opakovaně, oddělovač „nebo“ si program dosadí sám.

- Volbou **Proved' výběr** zapojte vytvořený filtr. Program zároveň filtr uloží, takže bude později k dispozici v historii filtrů.

Obsluha filtru

Tlačítko s ikonou náradí otvírá nabídku služeb pro obsluhu filtru.

Bez filtru

Volba odpojí filtr a zobrazí všechna data. Stejného výsledku dosáhnete volbou **Bez filtru** v historii filtrů nebo kombinací kláves **Ctrl+Shift+O** v seznamu.

Smazat filtr

Volba **Smazat filtr** smaže právě zvolený filtr. Číslo po zamazaném filtru zůstane volné a program je přidělí dalšímu přidávanému filtru.

Přečíslovat filtr

Přečíslovat filtr změní číslo filtru v historii filtrů. Můžete tak filtr přemístit mezi prvních devět nepoužívanějších filtrů, které lze aktivovat přímo ze seznamu.

Uložit filtry do souboru

Volbou **Uložit filtry do souboru** si uložíte celou historii filtrů do souboru ve zvolené cestě. Program soubor pojmenuje sám mnemotechnickým jménem pro snadnou identifikaci.

Načíst filtry ze souboru

Načíst filtry ze souboru načte historii filtrů ze souboru. Původní nadefinované filtry tím budou přemazány.

Načíst filtry ze starší verze

Ve starších verzích byly filtry ukládány do INI souborů. Při aktualizaci je program automaticky převede. Volbou **Načíst filtry ze starší verze** můžete opětovně spustit převod filtrů ze starší verze.

Číselná řada

Číselné řady slouží k číslování dokladů, faktur, objednávek, skladových pohybů apod. Podle čísel řady jsou doklady řazeny a číselné řady poskytují nejrychlejší způsob orientace v množství dat.

Doporučujeme číselné řady nadefinovat v Nastavení na začátku práce s programem. Pokud přidáváte zápis do agendy a není nadefinována žádná číselná řada, program nejprve nabídne její definici.

Úprava číselných řad

Název	Typ	Stav
Faktury	výdej	obyčejná

Text: Faktury vydané - Přidání faktury

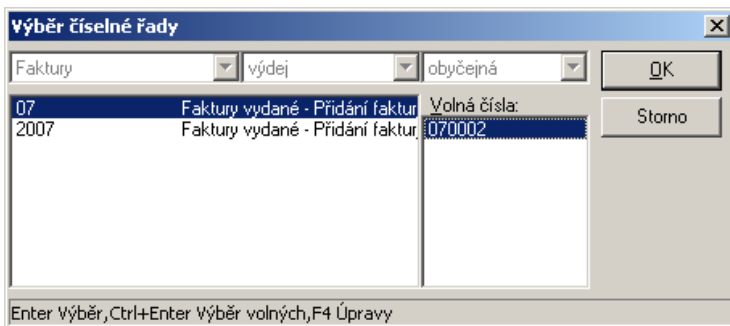
Prefix: 07 Číslo: 00000

Esc Storno

Číslo v číselné řadě se skládá z pevné (textové) části délky max. 9 znaků (**Prefix**) a numerické části (**Číslo**). Počet cifer se vyjádří zadáním požadovaného počtu nul (např. 000 postačí pro 999 dokladů). Celková délka je pak součtem délky prefixu a čísla. Text představuje popis, kterým můžete číselnou řadu označit k lepšímu rozlišení při výběru.

Pokud číselná řada má začínat od jiného čísla, zadejte je (resp. číslo o jedničku menší) namísto nul.

Program přiděluje dokladům čísla z naposledy použité číselné řady. Dokud doklad neuložíte, můžete číselnou řadu změnit stlačením **F4** na čísle dokladu, označením jiné řady a potvrzením. Stlačením kombinace **Ctrl+Enter** při výběru číselné řady program nabídne seznam volných čísel po smazaných dokladech.

Doporučení: Čísla dokladů se obvykle používají jako variabilní symbol pro bezhotovostní platby. Doporučujeme je proto navrhovat tak, aby odpovídala pravidlům pro variabilní symboly (max. délka 10 znaků a pouze číslice).

Rychlé vyhledávání

Rychlé vyhledávání je služba, kterou jsou opatřeny rozsáhlé tabulky používané jako číselníky (adresy, skladové karty, účtová osnova ...). Zadáním textu do některého z editačních polí umístěných nad sloupci tabulky dojde k rychlému nalezení prvního výskytu zadaného textu v odpovídajícím sloupci tabulky. Lze zadat i jen část textu, ale pouze od začátku. V **Nastavení** na záložce **Program - Obecné ovládání** se nastavuje časová prodleva, mezi zapsáním posledního znaku a zahájením vyhledávání. Pokud tuto prodlevu nastavíte na nulu, program bude čekat na stlačení klávesy Enter.

Volbou rychlého vyhledávání dojde ke změně seřazení tabulky dle zvoleného sloupce. Toto řazení je pak platné i pro výstupní sestavy modulu.

Nastavení

Tato kapitola pojednává o nastavení parametrů potřebných ke zdárnému chodu programu MRP K/S. Nastavit potřebné údaje a parametry, naplnit číselníky, seznamy a předkontace je vhodné na začátku práce s programem.

Nastavení všech parametrů je soustředěno do modulu **Nastavení**, není třeba je hledat jinde. Podrobné informace k jednotlivým bodům nastavení naleznete v příručkách ke konkrétním modulům a v nápovědě. Je několik možností vstupu do Nastavení, dostupných podle situace:

- V hlavním okně programu klikněte na ikonu **Nastavení** nebo stlačte **Ctrl+N**.
- Volbou **Nastavení** z hlavní nabídky otevřete přímo nastavení požadovaného modulu.
- Volbou **Nastavení** z plovoucí nabídky **Funkce**, která je v každém modulu, otevřete přímo nastavení spuštěného modulu.
- Kliknutím na ikonu **Nastavení** otevřete přímo nastavení spuštěného modulu.

Nastavení jednotlivých modulů je situováno na samostatných záložkách. Zde se budeme zabývat záložkami obecnými pro všechny moduly. Popis ostatních záložek naleznete v příručkách k ostatním modulům.

Platnost nastavení je barevně vyznačena. Význam značení je přímo v okně modulu popsán v oddílu **Konfigurační proměnná**.

Konfigurační proměnná	Platnost
Firemní	platí pro aktuální firmu
Uživatelská	platí pro uživatele
Uživatelská - mění správce	platí pro uživatele, ale měnit ji smí správce
Lokální uživ.	platí pro konkrétní počítač

Záložka Program

Na záložce **Program - Obecné ovládání** zvolte nastavení platné globálně pro celý program. Týká se především obsluhy programu.

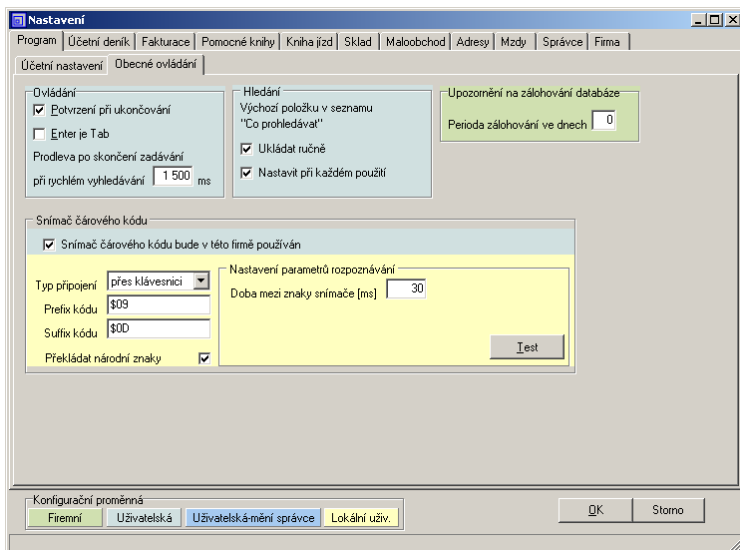
Ovládání

Zaškrtnete-li položku **Potvrzení při ukončení**, program si před ukončením vyžádá potvrzení. Protože zavřít vstupní formuláře a ukončit program lze i stlačením klávesy **Esc**, můžete tím zabránit nechtěnému opuštění programu, stlačíte-li klávesu **Esc** vícekrát.

Volbou **Enter je Tab** zajistíte, že klávesa Enter se bude chovat stejně jako tabulátor při přepínání mezi položkami. Kombinace **Shift+Enter** je pak totéž jako **Shift+Tab**, tedy přechod na předcházející položku.

Upozornění:

Při obsluze Windows aplikací slouží tabulátor standardně pro přepínání mezi prvky. **Předefinování tohoto standardu volbou Enter je Tab proto nedoporučujeme, neboť může zkomplikovat obsluhu některých modulů!**

Prodleva po skončení zadávání při rychlém vyhledávání - pokud je tato prodleva větší než nula, pak program po posledním stisku čeká nastavenou dobu a pak hledá. Je-li během této čekací doby stisknuta klávesa, čekání se opakuje. Zadáte-li nulu, pak je nutno vyvolat rychlé vyhledávání stiskem klávesy Enter.

Hledání

Hledání narozdíl od výše zmíněného *Rychlého vyhledávání* umožňuje prohledávat více položek a používat výrazy. Hledaná data se zadávají v dialogu **Hledání** (viz kapitola Základní pravidla obsluhy) a volby zde definují stav, ve kterém se má (pro usnadnění s ohledem na předchozí použití) dialog Hledání otevřít.

V oddílu **Upozornění na zálohování databáze** se zadává perioda ve dnech, jak často si přejete, aby Vás program upozorňoval na potřebu zazálohovat Vaše data. O zálohování pojednává kapitola **Údržba dat**.

Snímač čárového kódu

U snímače čárových kódů se volí typ připojení výběrem z rozbalovacího seznamu. **Prefix kódu** je údaj který snímač může posílat jako úvodní před vlastním čteným kódem. Prefix se obvykle programuje do snímače podle dokumentace výrobce, Nejčastěji bývá nastaven na hodnotu \$09 (tj. HT - horizontální tabulátor). Obdobně **Suffix kódu**, což je ukončovací sekvence. Obvykle kód \$0D (tj. CR, což se interpretuje jako stlačení klávesy Enter, potažmo volbu tlačítka Vyhledat).

Podle typu připojení se dále nastavují parametry rozpoznávání znaků (připojení přes klávesnici) nebo parametry sériové komunikace (připojení přes sériový port).

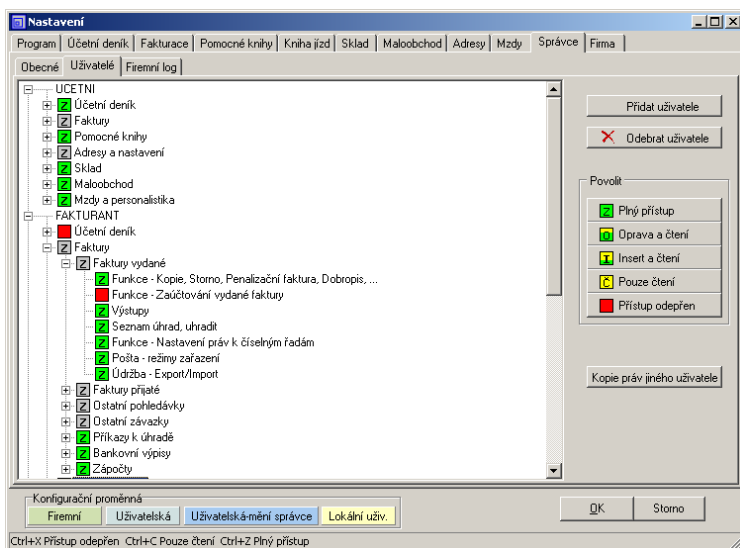
Záložka Správce

Upozornění: Otevírá tuto záložku a měnit práva uživatelům smí pouze **Správce účetnictví** (MRPDBA).

Přidávat a odebrat uživatele databázového serveru smí pouze **Správce databáze** (SYSDBA), viz kapitola *Instalace a zprovoznění*.

Obecné Na podzáložce **Obecné** můžete zvolit aby přístupová práva definovaná uživateli k číselným řadám dokladů se vztahovala i na jejich dostupnost. Uživatel pak bude vidět jen doklady těch číselných řad k nimž má příslušná práva, i když má přístupové právo k celé agendě např. faktur.

Uživatelé Na podzáložce **Uživatelé** nadefinujete přístupová práva jednotlivým členům pracovní skupiny. Po startu programu, kdy se dotýčný uživatel přihlásí k databázi, bude mít přístup k datům podle nastavených práv.

Postup:

Přidat uživatele

Nejprve tlačítkem **Přidat uživatele** vyberete požadovaného uživatele ze seznamu uživatelů databáze. Přístupová práva pak pro jednotlivé agendy nastavujete tlačítky **Povolit zápis i čtení**, **Povolit jen čtení**, **Zakázat přístup**. Implicitně má nový uživatel zakázaný přístup. „Zatlačením“ příslušného tlačítka navolíte funkci a pak pouze rozbalujete strom agend a klikáním přidělujete právo.

Povolit zápis i čtení

Povolit jen čtení

Zakázat přístup

Kliknete-li na agendu pravým tlačítkem myši, zobrazí se při spodním okraji okna nápovědní text popisující vzájemnou návaznost přístupových oprávnění. Např. Je-li zakázán přístup do účetního deníku, není možné zpřístupnit zaúčtování dokladů z jiných agend apod.

Firemní log

Na podzáložce **Firemní log** si můžete prohlédnout záznam činnosti programu a nadefinovat kolik dní zpětně bude uchováván.

Záložka Firma

Na záložce **Firma** vyplňte vstupní formulář identifikačních údajů firmy. Obsah editačních polí je zřejmý z textů (případně nahlédněte do nápovědy). Zapsané údaje se budou používat při vystavování faktur, do záhlaví sestav a podobně.

The screenshot shows the 'Nastavení' (Settings) dialog box with the 'Firma' (Company) tab selected. The form contains the following fields and values:

- Program: Účetní deník | Fakturace | Pomocné knihy | Kniha jízd | Sklad | Maloobchod | Adresy | Mzdy | Správce | Firma
- IČ: 46900675 | EAN kód: | EKO-KOM ID: |
- Firma: MRP-Informatics, s. r. o. | INTRASTAT - typ firmy: | druhý řádek: | 0-bez povinnosti vykazovat
- Jméno: | Údaje z obchodního rejstříku: |
- Ulice: Na Stráni 532 | firma je vedena u rejstříkového soudu v Brně |
- Město: Slušovice | pod značkou C.5692 |
- PSČ: 763 15 |
- Kraj: 72 Zlínský kraj |
- Stát: CZ |
- I. telefon: 577 001 258 | DIČ: CZ46900675 |
- 577 212 064 | Banka: Komerční banka |
- 281 925 630 | Pobočka: Zlín |
- 577 059 250 | Fax: | Účet/kód: 123123 | 0100 |
- E-Mail: info@mp.cz | IBAN: | Měna: CZK |
- Spezifický symbol: |
- Konfigurační proměnná: Firmní | Uživatelská | Uživatelská-mění správce | Lokální uživ. |
- Buttons: OK, Storno

Upozornění: Je třeba brát v úvahu skutečnost, že vztah s ostatními daty je relační. To znamená, že jakákoli změna v adrese se projeví (i zpětně) v navazujících datech jako jsou faktury, objednávky apod.

Volba firmy

V systému MRP K/S můžete pracovat teoreticky s libovolným počtem firem (viz princip MULTIVERZE známý z předchozích generací MRP účetních systémů). Jako firmy označujeme i jednotlivé účetní roky téže firmy, které si takto můžete uchovávat k nahlédnutí.

Upozornění: Každá firma figuruje jako samostatná. Data firem jsou vzájemně oddělena. (Kromě dat jako jsou některé číselníky, které jsou společné pro všechny firmy.)

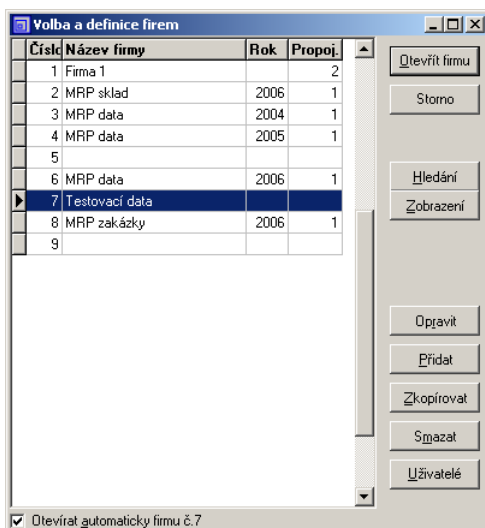
Volbou **Volba firmy** z nabídky **Nastavení** (nebo kombinací **Ctrl+F**) otevřete dialog, sloužící k přepínání mezi jednotlivými firmami (resp. účetními roky), k přidávání, rušení a kopírování firem.

Číslo firmy je pořadové a přiděluje je program.

Název firmy nemusí být totožný s jejím obchodním jménem. Má význam pouze pro orientaci v tomto seznamu a v programu (název otevřené firmy je součástí stavového řádku hlavního okna).

Údaj **Účetní rok** je důležitý pro správnou funkci kontroly ukládání dokladů. Viz Nastavení, záložka Program.

Propojení Vám usnadní orientaci ve velkém počtu firem. Pokud si stejným propojovacím číslem označíte účetní roky stejné firmy, můžete v modulu Analýzy sledovat vývoj ukazatelů. (další informace naleznete v příručce k účetním modulům a v nápovědě). Volbou **Zobrazení** můžete zobrazit jen firmy jednoho roku nebo všechny roky jedné firmy (související podle **Propojení**).

Použití volby a definice firem

Způsob použití pro vedení účetnictví více firmám je zřejmý. Dalším významným využitím je archivace dat minulých let, snadný přístup k nim a zejména zjednodušení ročních uzávěrek. Pro tento účel je třeba před roční uzávěrkou (ročním převodem) vytvořit kopii firmy.

Postup vytvoření archivní kopie firmy a roční uzávěrky:

1. V dialogu **Volba a definice firem** klikněte na tlačítko **Zkopírovat** a vytvořte kopii zvolené firmy.
2. Otevřete nově vzniklou kopii firmy a v ní proveďte roční převody.

Další možnosti:

- Zaškrtnutím okénka **Otevírat tuto firmu automaticky** zajistíte, že se zvolená firma otevře ihned po startu programu.
- Volbou **Uživatelé** můžete danou firmu zviditelnit (nebo zneviditelnit) pro zvolené uživatele.

Podobně jako ostatní přístupová práva může toto nastavení zrealizovat pouze správce účetnictví (tj. administrátor MRPDBA).

Výstupy

Každý z modulů programu má své výstupní sestavy. Organizace výstupů je ale ve všech stejná. Kliknutím na tlačítko **Výstupy** otevřete dialogové okno **Výstupy** kde zadáte prvotní údaje (např. viz obr.).

Výstupní sestava

Zvolte výstupní sestavu ze seznamu výstupních sestav připravených pro daný modul.

Předloha výstupní sestavy

Z rozbalovacího seznamu vyberte odpovídající předlohu výstupní sestavy. Ke každé výstupní sestavě je předdefinována jedna nebo více předloh, podle které program sestavu vytváří. Další si můžete vytvořit sami tak, že zkopírujete dodanou předlohu a kopii si upravíte podle svých představ (viz kapitola *Editor předloh výstupních sestav*).

Výběr...

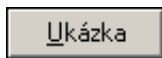
V oddílech pro výběr můžete nastavit výběrová kritéria pro výstupní sestavu. Např. výběr podle data, čísla, dokladu, zakázky, střediska. Nakonec nastavte požadovaný počet kopií sestavy.

Tisk výstupní sestavy

Máte-li zvolenu výstupní sestavu, předlohu výstupní sestavy a zadány údaje o rozsahu, případně počet kopií, klikněte na tlačítko **Tisk** pro zahájení tisku.

Prohlížení výstupní sestavy

Výstupní sestavu si lze ještě před tiskem na obrazovce monitoru prohlédnout. Pro aktivaci této služby klikněte na tlačítko **Ukázka**. Z ukázky lze sestavu přímo vytisknout. Pokud má sestava více stran, můžete před tiskem volit stranu i počet kopií.

Z ukázky lze pořídit některé jinak nedosažitelné způsoby tisku:

- Volba tiskárny jiné než výchozí.

- Volba stránek, které mají být vytištěny.
- Volba počtu kopií.

Upozornění: Generátor sestav připravuje sestavu s ohledem na výchozí tiskárnu (technologie WYSIWYG). Změna tiskárny pak může ovlivnit výsledek. Stejně tak i změna počtu kopií, pokud tiskárna neumí vytisknout více kopií.

Uložení ukázky sestavy

Kliknete-li při prohlížení výstupní sestavy pravým tlačítkem myši na zobrazenou sestavu, objeví se plovoucí nabídka a volba **Uložit do souboru** Vám umožní sestavu uložit do souboru. Volit můžete z několika formátů:

Zkratka	Význam
Text	prostý textový soubor (veškerá grafika se ztratí)
RTF	textový soubor s řídicími kódy (Rich Text File)
WMF/EMF	metasoubor (Windows Metafile - vektorová grafika)
HTML	hypertext (pro internetový prohlížeč)

Nastavení

Nastavení

Volba **Nastavení** otevře standardní Windows dialog **Nastavení tisku**, kde můžete upravit parametry tisku podle možností ovladače tiskárny.

Výstup do souboru

Do souboru

Kromě výše uvedeného uložení ukázky sestavy umožňuje volba **Do souboru** realizovat export výsledků tiskové sestavy do zvoleného souboru pro další zpracování jinou aplikací. K dispozici jsou formáty TXT, XLS (MS Excel 5), DBF (dBase IV), PDF.

<HTML>
předlohy

U faktur a objednávek jsou k dispozici speciální předlohy pro výstup některých dokladů do souboru ve tvaru HTML, za účelem odesílání programem MRP E-mail manažer. Jsou označeny textem <HTML>.

Upozornění: Export do souboru má svá omezení a je třeba k němu přistupovat sestavu od sestavy individuálně. Podrobněji se touto problematikou zabýváme v kapitole **Některé problémy a jejich řešení**.

Úpravy výstupních sestav

Výstupní sestavy vycházejí z tzv. předloh, což jsou pouze předpisy obsahu a rozmištění jednotlivých údajů. Úprava předloh tiskových sestav je dostupná pouze pro uživatelské kopie předloh, aby bylo lze se vrátit k původnímu stavu a aby nehrozilo přepsání změn upgradem.

Kopírovat

Editace předlohy výstupní sestavy

1. Nalistujte předlohu výstupní sestavy, kterou si přejete editovat.
2. Vytvořte kopii předlohy volbou **Kopírovat**. Kopie předlohy má narozdíl od originálu označení začínající písmenem (A, B, ...).

Editovat

3. Nalistujte vytvořenou kopii předlohy v rozbalovacím seznamu **Předlohy výstupních sestav**.

4. Zvolte tlačítko **Editovat**.

Práci s editorem předloh výstupních sestav popisuje a na příkladech demonstuje kapitola **Editor předloh výstupních sestav**.

Smazání předlohy výstupní sestavy

Smazat

Volbou **Smazat** lze odstranit pouze uživatelem vytvořenou kopii předlohy výstupní sestavy.

Parametry

Parametry

Volba **Parametry** umožní pro vybrané tiskové úlohy (tištěné mimo dialog *Výstupy*) zadat předdefinované podmínky (předlohu, počet kopií, apod.).

Správa

Správa

Volbou **Správa** otevřete plovoucí nabídku:

Sdílené
obrázky

Sdílené obrázky načte obrázky, které chcete použít v sestavách (jako grafické prvky). Budou se pak nabízet v editoru sestav (viz příslušná kapitola).

Import
předlohy...

Import předlohy umožňuje do databáze předloh tiskových sestav naimportovat novou předlohu.

Export
předlohy...

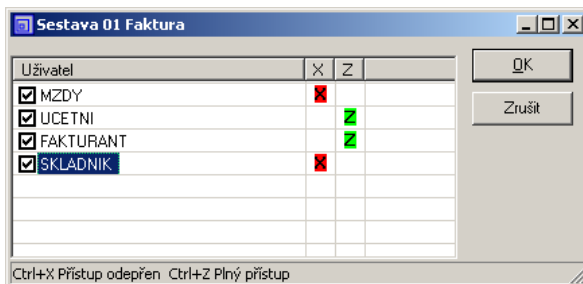
Export předlohy vyexportuje zvolenou předlohu tiskové sestavy, kterou pak můžete upravovat jinými prostředky (např. textovým editorem). Případně naimportovat do databáze předloh na jiném serveru.

Přístupová
práva

Volba **Přístupová práva** umožňuje (správci účetnictví - MRPDBA) nadefinovat oprávnění uživatelů k tiskovým sestavám.

Postup:

1. V dialogu **Nastavení práv k výstupním sestavám** zvolte sestavu, ke které chcete měnit přístupová práva.
2. Klikněte na tlačítko **Práva**.
3. Označte uživatele a volbou **Ctrl+Z** resp. **Ctrl+X** přiřďte nebo odepřete přístup. Ne zvoleno (výchozí stav) znamená plný přístup (viz obr.).

Editor předloh výstupních sestav

Předlohy tiskových sestav dodávané s programem jsou navrženy tak, aby pokryly požadavky většiny uživatelů. Uspokojování požadavků dalších, jako např. jiné písmo, jiné uspořádání sestavy, jiná data v sestavě, orámování apod. je ponecháno Vaší tvůrčí iniciativě. Upravovat lze předlohy všech tiskových sestav dodávaných s programem. Aby byla zachována možnost návratu, lze upravovat pouze *kopie předloh*, a to dodávaným editorem předloh tiskových sestav.

Pro správné pochopení principu předloh výstupních sestav je třeba si uvědomit, že předlohy výstupních sestav jsou jen předpisy, podle kterých program sestavy vytváří. Jsou to tiskové formuláře, do nichž se dosazují data. Jakákoli změna v předloze se uloží a poté promítne do všech výstupů podle oné předlohy následně tištěných. Požadované úpravy předlohy se tedy provedou jen jednou. Neprovádějí se před každým tiskem znovu!

Začátek sestavy

Oprava předlohy tiskové sestavy - 01 Faktura (C:\DOCUME~1\FV01_101.pts)

Datové prvky | Proměnné | Funkce | Grafické prvky | Detaily

0,01 inch 100 %

Začátek sestavy [5,96; 0,03] inch

Dodavatel: IČ: 46906675
MRP Informatic s. r. o.

DAŇOVÝ DOKLAD č. 0000000003

Konstantní symbol: 0008

Na Stráni 532
763 15, Stušovice

Objednatel: IČ: 12345678
Dobmann Karel

DIC:

Peněžní ústav: CS

U psího útulku 123
107 00, Praha 11 2

Číslo účtulkod: 1031626868 / 0800

Tel: Fax:

IBAN/SVIFT:

DIC: C ZI 2345678

Středisko: 0 Zakázka: 0

Datum splatnosti: 01.12.2005

Přívod č. obj: 2005/0000458

Datum vystavení: 21.11.2005

Objednáno dne:

Datum uskutečnění plnění/přijetí platby: 21.11.2005

Dodací list č.:

Forma úhrady: pře vodem

Způsob dopravy: poštou

Fakturujeme Vám	MJ	Počet MJ	Cena MJ	%DPH	DPH MJ	Sleva	Celkem
Začátek sestavy							

Začátek sestavy 0. strana / počet stran 0

DAŇOVÝ DOKLAD č. 0000000003

Fakturujeme Vám (pokračování)	MJ	Počet MJ	Cena MJ	%DPH	DPH MJ	Sleva	Celkem
Hlava stránky							

Hlava stránky

Tělo sestavy

	Částka	DPH	Celkem
V sazbě základní	5 580,00	1 060,20	6 640,20
V sazbě snížené	0,00	0,00	0,00
Osvobozeno	0,00	0,00	0,00
Mimo DPH	0,00	0,00	0,00
Součet	5 580,00	1 060,20	6 640,20
Celkem k úhradě (Kč)			6 640,20

Tělo sestavy

Vystavil: 2345679801324567890 E-mail:

Telefon: Fax:

Konec sestavy

Konec stránky

Konec sestavy

Pracovní plocha editoru (viz obr.) obsahuje *oddíly sestavy* a *prvky sestavy*. Při horním okraji je nástrojová lišta.

Oddíly sestavy

Každá sestava má tyto základní oddíly, které mohou či nemusejí být využity.

Začátek sestavy se tiskne pouze jednou na začátku sestavy. Zde bývá umístěn titul sestavy, datum tisku apod.

Hlava stránky se tiskne na začátku každé stránky. Zde bývá např. číslo stránky, záhlaví tabulek s nadpisy sloupců apod.

Tělo sestavy se opakuje pro každý záznam. Do těla sestavy se umísťují položky sestavy. Tělo sestavy se dále může dělit na skupiny, které u některých sestav zajišťují tisk mezisoučtů.

Pata stránky se tiskne volitelně na konci každé stránky. Sem je vhodné umístit, zakončení tabulky na stránce, číslo stránky apod.

Konec sestavy se tiskne pouze jednou pod posledním tělem sestavy. Sem se umísťují součty za celou sestavu, zakončení sestavy apod.

Na pracovní ploše editoru jsou oddíly sestavy odděleny tlustou lištou s popisem. Příslušný oddíl je vždy nad lištou. Přetažením lišty myší se dá měnit výška oddílu. Kliknete-li dvakrát na oddělovací lištu, otevře se dialog, kde výšku všech oddílů můžete upřesnit, případně tisk jednotlivých oddílů pro různé situace potlačit (např. na první stránce netisknout hlavu, na poslední stránce netisknout patu apod.).

Prvky sestavy

Údaje, které sestava tiskne se nazývají prvky. Jsou čtyři typy prvků, jejichž volby naleznete na stejnojmenných záložkách nástrojové lišty:

Datové prvky

Prvek databáze představují položky datových tabulek. K dispozici jsou pouze položky datové tabulky, kterou sestavě přiřadil konkrétní modul programu.

Popis prvku databáze jsou popisy výše zmíněných datových položek. Opět jsou dodány programem. Používají se obvykle jako nadpisy sloupců sestavy. V předlohách tiskových sestav dodávaných s programem nejsou tyto údaje využívány.

Parametry sestavy sestavy jsou opět data dodávaná sestavě programem. Využívají se pro doplnění sestavy o údaje, které nejsou v položkách. Jedná se zpravidla o údaje o firmě a pod. Parametry jsou číslovány a pro přehled, co který parametr obsahuje za údaj, slouží sestava **99 Přehled parametrů**.

Proměnné

Proměnné dodává generátor tiskových sestav.

Datum tisku se využívá v některých sestavách. Je to vždy aktuální datum podle interních hodin počítače. Podobně jako datum tisku lze využít **Čas tisku**. Do této proměnné se rovněž dosadí aktuální čas podle interních hodin počítače.

Číslo řádku Pořadovým číslem řádku se rozumí pořadové číslo těla sestavy. Tento údaj nesouvisí s čísly řádků nebo zápisů v tabulkách. Použití dalších proměnných *Pořadové číslo strany* a *Celkový počet stran* je zřejmé.

Při členění sestavy na skupiny pak ještě přistupují proměnné **Číslo řádku ve skupině** a **Pořadové číslo skupiny**. Skupiny jsou vhodné zejména pro tisk mezisoučtů. Využívá se při tom tzv. skupinové proměnné, kterou musí program za tím účelem sestavě dodávat. Při změně její hodnoty během tisku sestavy se ukončí jedna a založí druhá skupina.

Funkce

Funkce umožňují provádět v sestavě další výpočty. Lze jich využít k sumarizacím, k formátování čísel a textů, k podmíněnému tisku a pod. Nemají argumenty u funkcí obvyklé, ale mohou zpracovávat údaje z datových prvků a výsledky dříve definovaných funkcí. Funkce se vyčíslí svým použitím jako prvku v sestavě nebo ve výpočetním výrazu jiné funkce.

Upozornění: Definování a úpravu uživatelských funkcí lze doporučit pouze programátorovi nebo znalému uživateli.

Podrobněji bude o funkcích pojednáno v příkladech níže.

Grafické prvky

Grafické prvky (text, úsečka, obdélník, zaoblený obdélník, elipsa, obrázek, čárový kód, kreslicí plocha) se používají k dotvoření vzhledu sestavy. Někdy jako rámeček nebo podtržení postačí doplnění orámování k výše uvedenému prvku.

Úprava prvku

K práci s editorem předloh výstupních sestav se ponejvíce využívá myši. Kliknutím na prvek na pracovní ploše editoru se tento prvek aktivuje a lze jím pohybovat v rámci příslušného oddílu sestavy. Tažením za rohové nebo stranové úchytky lze měnit velikost prvku. Další nástroje pro změny atributů prvku (jako umístění, rozměry, písmo, barva, pořadí, zarovnání, orámování, ...) naleznete na nástrojové liště nebo pokud na prvek dvakrát kliknete levým tlačítkem myši.

Hromadná úprava prvků

Některé operace s prvky lze provádět hromadně s prvky, které označíte kliknutím při současně stlačené klávese **Ctrl**, nebo orámujete myší jak je zvykem v grafických programech.

Smazání prvku

Každý prvek nebo skupinu prvků můžete smazat klávesou **Delete**.

Detaily

Prvek **Detail** představuje „sestavu v sestavě“. Využívá se k tisku relačně provázaných dat z dalších tabulek, např. položek faktury náležitých k hlavičce faktury. Detail je sestavě přidělen programově. V pracovní

ploše editoru je vyznačen křížovou šrafurou. Dvojným kliknutím levým tlačítkem myši detail otevřete k editaci v dalším okně editoru předloh.

Příklady

Jak již bylo uvedeno, lze editovat pouze kopie předloh tiskových sestav, tedy po vyhledání vhodné předlohy aplikujte volbu **Zkopírovat** a tím si zpřístupníte volbu **Editovat**.

Příklad vložení parametru

Nejčastějším požadavkem je vložení parametru, který program sestavě poskytuje, ale sestava jej z prostorových důvodů neobsahuje. Příkladem může být požadavek, aby druhý řádek z názvu firmy se objevil v adrese dodavatele v sestavě vydané objednávky.

Postup:

1. Nejprve nahlédnutím do sestavy **99 Vydaná objednávka (popis parametrů)** zjistíte číslo parametru (v tomto příkladě je to 4).
2. Spustíte editaci kopie faktury (návod viz kapitola Výstupy) a pro vkládaný údaj vytvoříte požadovaný prostor (odsunutím stávajících prvků).
3. V nástrojové liště zvolíte na záložce **Datové prvky** ikonu **Parametr sestavy**. Nalistujete a označíte požadovaný parametr.
4. Kliknutím do požadovaného místa sestavy umístíte zvolený parametr. Pokud je plocha části sestavy zcela zaplněna, klikněte na libovolné volné místo mimo plochu a posunutím prvek umístíte.
5. Upravte rozměry, písmo a ostatní atributy prvku.
6. Upravenou předlohu vyzkoušejte a uložte (viz příslušná tlačítka na nástrojové liště).

Příklad vložení obrázku (loga)

Do sestavy lze vložit obrázek (např. logo firmy) typu **BMP** (Windows Bitmap), **WMF** (Windows Metafile) nebo **EMF** (Enhanced Metafile). Obrázek je zapotřebí si předem naimportovat pomocí volby **Správa - Sdílené obrázky** v dialogu Výstupy (viz kapitola Výstupy).

Postup vložení nasdíleného obrázku:

1. Spustíte editaci kopie předlohy tiskové sestavy a pro vkládaný údaj vytvoříte prostor (odsunutím prvků, případně jejich smazáním).
2. Na záložce **Grafické prvky** zvolíte **Obrázek**.
3. Kliknutím do požadovaného místa na ploše sestavy umístíte prvek. Pokud je plocha části sestavy zcela zaplněna, klikněte na libovolné volné místo a posunutím prvek umístíte kam je třeba.
4. Na nástrojové liště se objevil rozbalovací seznam obsahující soubory s dostupnými obrázky. Vyberte požadovaný.
5. Zaškrtnutím volby **Podle okna** případně **Zachovat poměr stran** nastavte strečink. Upravte rozměry.

Příklad definice a vložení funkce

Zde si na příkladu ukážeme jak využít uživatelské funkce ke změně formátu tisku čísla. Požadavkem bude tisk počtu měrných jednotek ve faktuře jako celé číslo (které se jinak tiskne na tři desetinná místa).

Čísla se tisknou v podobě, v jaké je sestavě dodá program. Změnit formátování lze pomocí funkce, v jejímž výpočetním výrazu bude použito číslo dodané programem a výstupem bude číslo v požadovaném formátu.

Postup:

1. Spustíte editaci kopie předlohy tiskové sestavy faktury.
2. V těle sestavy dvakrát klikněte na **Detail 1**, Otevře se nové okno editoru předloh.
3. Z těla sestavy vymažte položku **POCETMJ**.
4. V nástrojové liště Editoru předloh tiskových sestav klikněte na záložku **Funkce** a na tlačítko **Přidat uživatelskou funkci**.

V dialogu **Nastavení parametrů funkce** zadejte popis funkce (např.: **Pocet MJ jako cele cislo** - viz obr.).

Pro přeformátování počtu MJ se jako jedna z možností jeví standardní řetězcová funkce **FORMAT**, která má dva argumenty, formátované číslo (tedy položku **POCETMJ**) a masku (literál obsahující masku pro kladné hodnoty, záporné hodnoty a nulu, vše odděleno středníky).

Výpočetní výraz pak bude mít tvar:

```
FORMAT(#POCETMJ, '0.###;.;')
```

(Detailní informace o standardní funkci **FORMAT** naleznete v nápovědě k editoru předloh. Zde použitá maska určuje, že celá čísla se vytisknou bez des. míst, zatímco desetinná čísla zůstanou zachována. Záporná čísla se vytisknou stejně jako kladná a místo nuly se vytiskne mezera.)

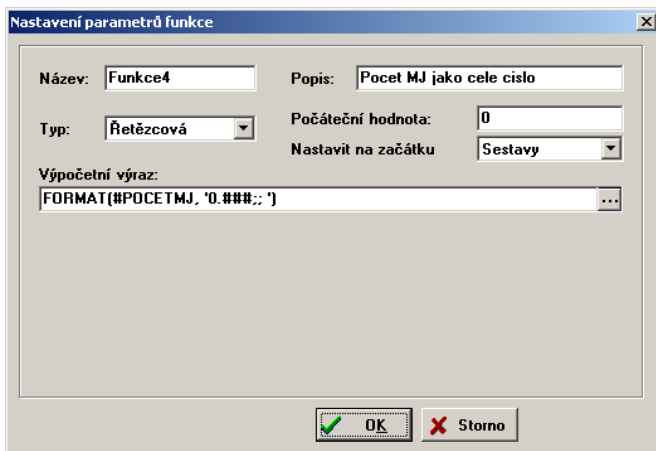
Typ funkce je třeba zvolit **Řetězcová**.

5. Hotovou funkci uložte kliknutím na **Konec**. Funkce se objeví v rozbalovacím seznamu nástrojové lišty. Nalistujte ji a vložte do předlohy na místo položky **POCETMJ**, kterou předtím vymažete.
6. Zbývá jen pomocí příslušných nástrojů z nástrojové lišty upravit velikost písma a zarovnání, případně orámování.
7. Nakonec náhledem ověříte, zda funkce správně pracuje. Chybně zadanou funkci generátor sestav ignoruje a namísto výsledku tiskne nulu nebo prázdný řetězec.

Volitelné sestavy

Program umožňuje i tvorbu vlastních výstupních sestav. Upozorňujeme, že se jedná již o problematiku složitější a k úspěšnému zvládnutí předpokládáme již zažitě postupy úprav předloh sestav předdefinovaných, jak jsou popsány v předchozí kapitole. Dále předpokládáme

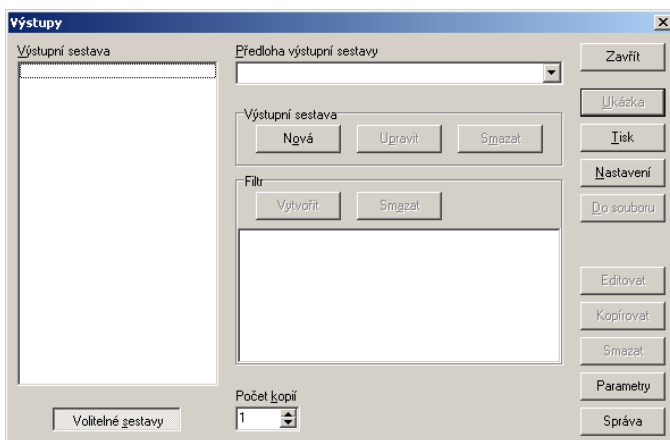

základní znalosti tvorby výrazů algebraických a logických. Tyto znalosti ovšem (pokud ne z dřívějšíka) má dnes již každý aktivní uživatel internetu.

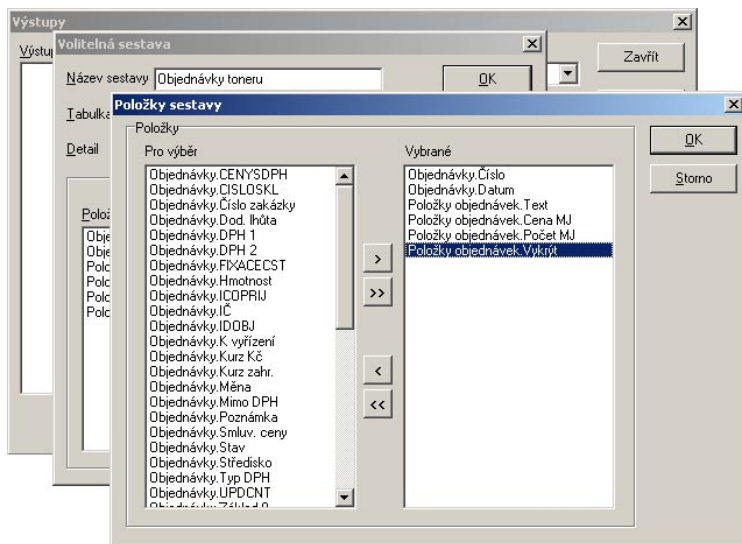
Postup nejlépe pochopíme na konkrétním příkladu, kterým nyní projdeme krok z krokem. Máme tento požadavek: Z vydaných objednávek vypsat všechny, kterými bylo objednáno určité zboží, např. „toner“.

1. Tvorbu vlastní sestavy zahájíme kliknutím na tlačítko **Volitelné sestavy** v dialogu **Výstupy**. Z dialogu zmizí všechny předdefinované sestavy a vytvoří se místo pro Vaše nové sestavy a jejich předlohy.

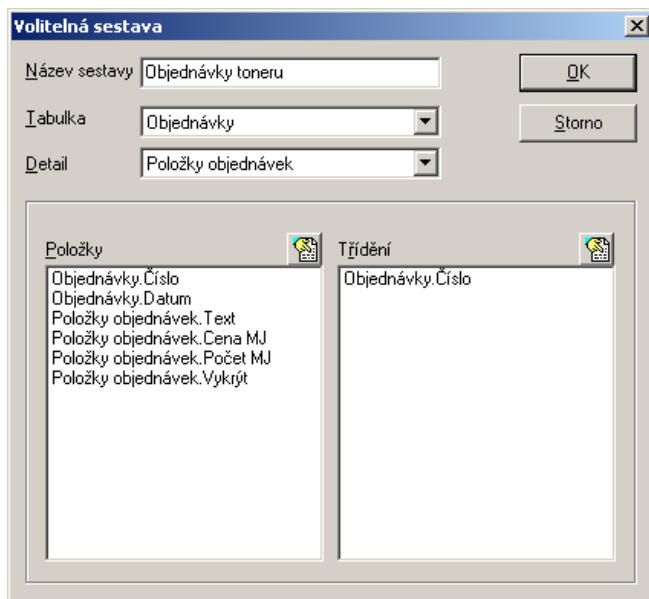

2. Volbou **Nová** založíte novou sestavu. Vyplníte **Název sestavy**, z rozbalovacího seznamu **Tabulka** vyberete hlavní datovou tabulku a z rozbalovacího seznamu **Detail** případně tabulku relačně podřízenou.

Program v seznamu Položky nabídne položky zvolených tabulek, ze kterých vyberete ty, které si přejete mít v sestavě.

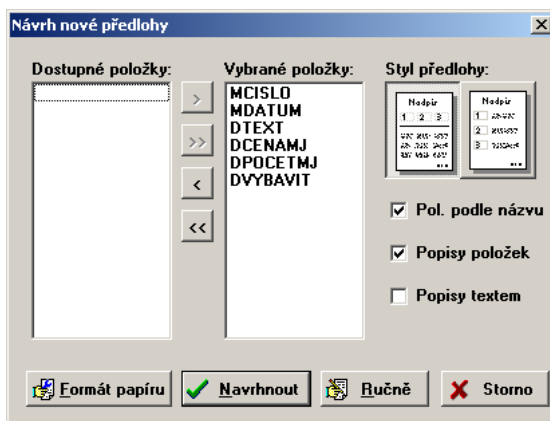

3. Stejným způsobem vybereme položku (nebo položky), podle které si přejeme, aby byla výsledná sestava seřazena.

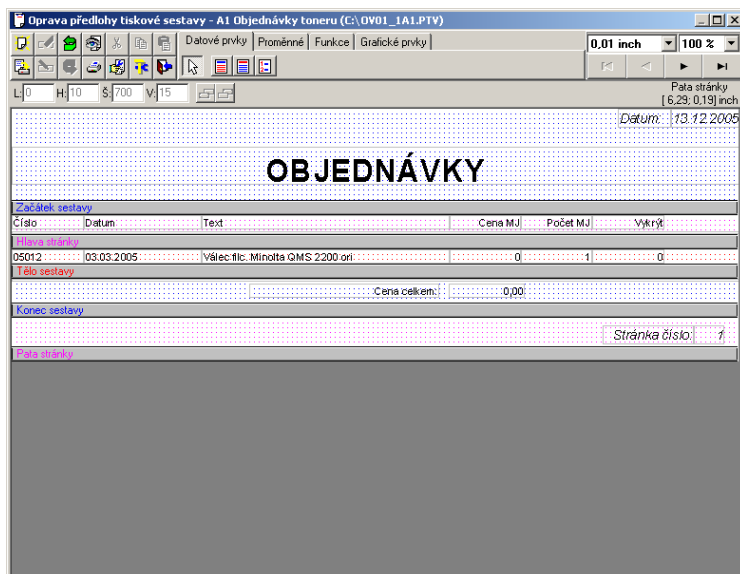

4. Kliknutím na **OK** se vrátíme do dialogu **Výstupy** a můžeme navrhnout předlohu. Klikněte na **Editovat**, otevře se okno **Návrh nové předlohy**. Pokud připravujeme nekomplikovanou sloupcovou sestavu, je výhodné svěřit programu automatické zpracování prvotního návrhu.

Podobně, jako jsme definovali položky do sestavy, tak nyní z dostupných položek vybereme položky, které si přejeme tisknout. Nemusí to být nutně všechny. Některé jsme mohli vybrat proto, aby se podle nich sestava řadila, filtrovala a podobně.

5. Volbou **Navrhnout** vytvoří program návrh sestavy, který pak již známým způsobem upravíme podle svých představ. Tím máme dokončenu definici základních dat pro vytvoření volitelné sestavy.

6. Přidat můžeme funkci na součet některého sloupce (zde např. CenaMJ). Její tvar je v tomto případě jednoduchý. Výpočetním výrazem je datová položka sloupce a v oddílu **Další zpracování** zvolte **Součet**.

Nastavení parametrů funkce

Název: Popis:

Typ: Počáteční hodnota:

Nastavit na začátku:

Výpočetní výraz:

Další zpracování:

(Žádné) Minimum

Počet Maximum

Součet Směrodat.odch.

Průměr Relat.sm.odch.

Výstupní formát:

Formát:

Celkový počet znaků:

Počet desetinných míst:

7. Hotovou funkci pak jako prvek umístíme do oddílu *Konec sestavy*. Máme-li hotovou předlohu tiskové sestavy, můžeme nastavit filtr, který do sestavy propustí jenom požadovaná data. Pro sestavení filtru je k dispozici přehledný dialog:

Filtr

Podmínky zobrazení

Pole: je větší nebo rovno

a zároveň nebo

Tím je volitelná sestava hotova a můžeme ji prohlédnout nebo vytisknout. Veškeré zadané údaje a nastavení si program ukládá, můžete se tedy kdykoli k úpravám sestavy vrátit pro doplnění dat, změnu filtru a podobně.

Náhled na volitelnou sestavu vytvořenou podle předchozího příkladu je na další straně:

Prohlížení sestavy před tiskem

Datum: 13.12.2005

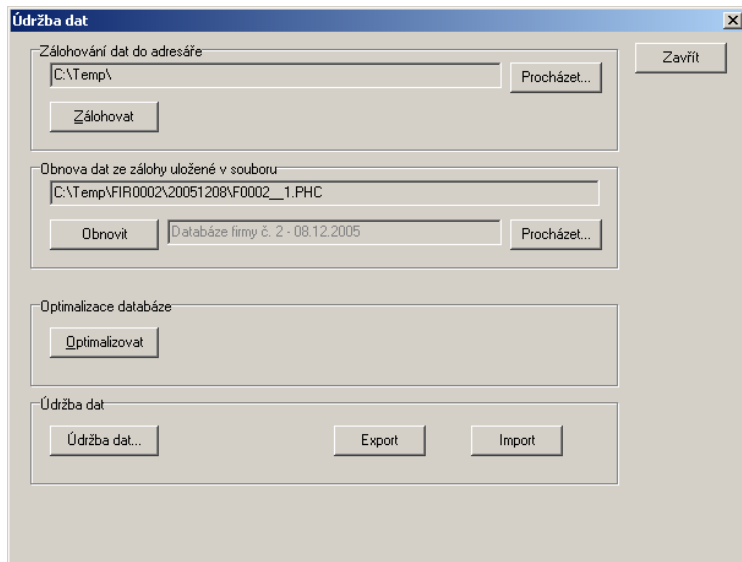
OBJEDNÁVKY

Číslo	Datum	Text	Cena MJ	Počet MJ	Vykryt
05013	07.03.2005	Toner Kyocera FS-1000/1010/1050	1850	1	0
05017	04.04.2005	Válec OPC Min Di 152/183 ori	1950	2	0
05017	04.04.2005	Toner Min EP1030 103B bal ori	500	3	0
05021	21.04.2005	Toner Kyocera FS-1000/1010/1050	1850	1	0
05023	03.05.2005	Toner Canon C-EXV3 IR 2200/2800 ori	1006	4	0
05033	08.06.2005	Toner Min Di-152/183/1611/2011 106B bal ori	1134	6	0
05034	10.06.2005	Toner Ricoh FT 4015/4018/3613 ori	369	3	0
05037	17.06.2005	Válec Ric. Minolta QMS 2200 ori	1080	2	0
05033	08.06.2005	Toner Min Di-152/183/1611/2011 106B bal ori	1134	6	0
05034	10.06.2005	Toner Ricoh FT 4015/4018/3613 ori	369	3	0
05037	17.06.2005	Válec Ric. Minolta QMS 2200 ori	1080	2	0
05041	01.07.2005	Toner Kyocera FS-1550/1600	1570	1	0
05050	18.08.2005	Toner Canon NPG-1 2010 Int	127,5	4	0
05052	06.09.2005	Toner Min EP2050 201B bal ori	2369	1	0
Cena celkem:			13825,50		

Údržba

Tato kapitola pojednává o nástrojích údržby dat. Těmito nástroji jsou zálohování databází, obnova databází a optimalizace dat. Naleznete zde také další nástroje jako převod dat z Vizuelní verze účetnictví, export a import dat pro komunikaci s dalšími aplikacemi, systémový log soubor.

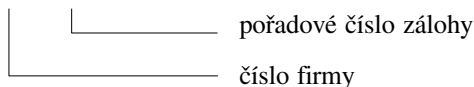
Modul Údržby otevřete volbou **Údržba** z hlavní nabídky.

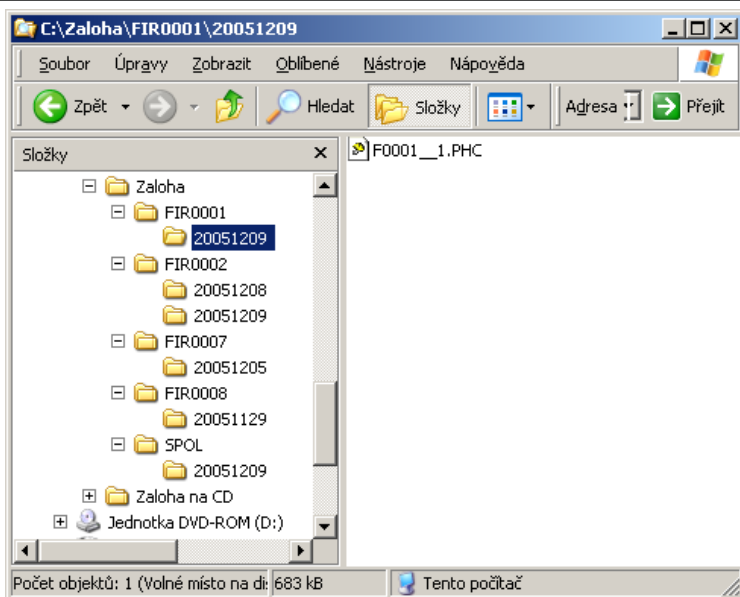
Zálohování dat

Přestože oproti souborově orientovaným databázím použitým v univerzální a vizuelní řadě MRP účetních systémů jsou databáze MRP K/S podstatně odolnější proti poškození výpadkem systému, stále doporučujeme pravidelné zálohování dat. Proti hardwarové závadě nebo živelné pohromě apod. se žádný systém nedá na 100% ochránit. Zálohování dat by mělo proto mělo představovat Vaši každodenní činnost.

F0002__2.PHC Při zálohování na jiné médium než disketu si program vytváří vlastní strukturu složek, která zachycuje čísla firem a datum pořízení zálohy.
SPOL__1.PHC Jména záloh pak obsahují číslo firmy a pořadové číslo zálohy toho dne (viz schéma). Podle toho se můžete řídit při pozdější obnově dat.

F0002__2.PHC

Obnova dat ze zálohy

Obnova dat je opakem zálohování a znamená přesun dat ze zálohy zpět do programu. Postup:

1. Otevřete firmu, do které budete data obnovovat.
2. Vyhledejte záložní soubor (viz popis výše).
3. Klikněte na tlačítko **Obnovit**.

Upozornění! **Obnova dat přepíše stávající data!** Program sice upozorní, že se případně jedná o data jiné firmy, ale obnovu umožní.

Optimalizace dat

Zmenší databázové tabulky odstraněním zrušených záznamů a zoptimalizuje (vyváží) indexy. Tuto funkci je také užitečné použít po rozsáhlých výmazech nebo nulování dat.

Údržba dat

Údržba dat...

Převod dat

Zvolte **Údržba dat**. V plovoucí nabídce pak požadovanou funkci:

Služba **Převod dat** převede data z vizuální resp. univerzální verze programu. Detaily převodu dat naleznete v příručkách MRP K/S účetní agendy a MRP-K/S mzdové agendy.

Nulování dat

Nulování dat představuje smazání všech dat z tabulky, kterou zvolíte z plovoucí nabídky. Nulování je nevratná operace.

Test připojení	Volba Test připojení otestuje připojení k databázi. Analýzou následně zobrazeného protokolu můžete zjistit např. příčiny dlouhé odezvy serveru. Z testu také vyčtete některé důležité informace o verzích a umístění modulů.
Zobrazit Log serveru	Volba Zobrazit Log serveru poskytuje informace z Log souboru databázového serveru. Umožňuje analyzovat a vysledovat případné nesrovnalosti a problémy.
Zobrazit INI soubor	Volba Zobrazit INI soubor poskytuje informace z inicializačního souboru. Jedná se o interní data o konfiguraci programu.
Seznam připojených uživatelů	Služba Seznam připojených uživatelů vypíše uživatele, kteří jsou momentálně připojeni k databázovému serveru. Součástí výpisu je název uživatele a počítače, ze kterého je připojen a které databáze má otevřeny.
Režim zákazu připojení	Volba Režim zákazu připojení umožňuje nastavit odmítání pokusů o připojení k databázovému serveru. Tato služba je k dispozici pouze správci účetnictví (MRPDBA). Využití nalezne např. při aktualizaci. (Nazajistí však automaticky odpojení již připojených uživatelů, které je pro aktualizaci nezbytné.)

Export

Export/Import dat

Program je vybaven možností exportovat a importovat data pro účely předávání mezi MRP systémy případně pro poskytnutí dat jiným aplikacím resp. využití dat pořízených jinými aplikacemi.

Import

E-Obchod

Pomocí služeb firmy MRP máte možnost založit si vlastní internetový obchod, aniž byste museli investovat do internetových serverů a dalšího vybavení. K obsluze slouží program **MRP E-Obchod**. Podrobnosti o napojení na *E-Obchod* naleznete v příručce MRP K/S - účetní agendy. Export pro E-Obchod představuje vyexportování dat do výměnného adresáře, kde je pak převezme klientská část aplikace MRP E-Obchod a odešle na internetový server E-Obchodu. Exportují se skladová data včetně katalogu. Importovanými daty jsou přijaté objednávky a další data potřebná pro aktualizaci informací u obou systémů.

Vizuální maloobchod

Pro **MRP Maloobchod** z vizuálního systému se exportují data ze skladových karet. Zadává se cílový adresář a číslo skladu, ze kterého se má zboží do maloobchodu vyexportovat.

Importují se skutečně prodané jako skladové výdeje a platby kartami jako ostatní pohledávky.

Pošta - seznam adres

Volba **Pošta - seznam adres** představuje export adres pro modul MRP-Pošta. Podrobnější informace naleznete v dokumentaci k programu MRP Pošta.

Adresy do DBF

Volba **Adresy do DBF** vyexportuje data z tabulky adres do souboru typu DBF. Je možné je pak použít k importu do jiných Windows aplikací.

Importovat adresy (např. pořízené jinými aplikacemi) je možné pouze z DBF souboru totožné struktury.

Skladové pohyby Volba **Skladové pohyby** vyexportuje skladové pohyby včetně navazujících dat do souborů typu DBF. Importovat je možné ze souborů totožných jmen a struktur. Volba slouží k přenášení skladových dat mezi systémy MRP-K/S.

Fiskální modul EURO Volba **Fiskální modul EURO** zajistí export dat pro EURO pokladny a OPOS kompatibilní fiskální moduly (OLE for Point of Sale). Exportují se data ze skladových karet a importují data do skladových pohybů (podobně jako u volby Vizuální maloobchod). Jelikož v tomto případě nejde o souborové rozhraní, nýbrž o sériovou komunikaci, předchází exportu (importu) dialog pro výběr typu modulu a definici parametrů spojení.

Poznámka: Pro komunikaci s fiskálními moduly a pokladnami je nutná MRP Podpora externích pokladen (volně k dispozici) a ovladač fiskálního modulu podle pokynů jeho výrobce.

Faktury Volba **Faktury** vyexportuje data faktur do souborů formátu DBF (nebo XML).

Při importu můžete volit, zda importovat faktury i s adresami, úhradami a vazbou na skladové pohyby.

Deník Volba **Deník** vyexportuje data účetního deníku do souboru formátu DBF. Pracuje obdobně jako export/import faktur. Obě služby naleznou využití nejvíce při přenosu dat mezi systémy MRP K/S.

Skladové pohyby - „mobilní skladník“ Volba **Skladové pohyby - „mobilní skladník“** zajišťuje import dat z aplikace Mobilní skladník firmy BarTech. Další informace o možnostech komunikace MRP K/S s aplikací Mobilní skladník naleznete v příručce MRP K/S - účetní agendy.

Poznámka: Struktury dat, které je pro importy nutné dodržet, se zobrazí volbou **Popis tabulek**.

Některé problémy a jejich řešení

Detekce ztracených klientských spojení

Pokud uživatel klientské stanice ukončí aplikaci nekorektním způsobem, například vypnutím nebo restartem počítače bez ukončení aplikace, zůstane na straně serveru otevřená jeho spojení. K podobné situaci může dojít po výpadku proudu na klientské stanici nebo při poruše síťového spojení mezi klientem a serverem. Tato situace je nežádoucí a může pro ostatní uživatele přinést komplikace od zpomalení odezvy serveru až po nemožnost vykonat některé operace, jejichž zámky ztracený klient v době výpadku vlastnil. Aby se minimalizovaly problémy s takovým výpadkem spojené, je potřeba aby databázový server měl možnost ztracená spojení odhalit a uzavřít.

Ve Firebirdu 2.1.0 je doporučenu možností využití následujících konfiguračních proměnných TCP protokolu. Jedná se o parametry se systémovou platností, ovlivňující všechny IP spojení, které daný počítač obsluhuje (přijímá).

Windows

Parametry jsou v registru ve větvi:

`\HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\TCPIP\Parameters`
Všechny parametry jsou celočíselného typu (DWORD).

Nejsou-li proměnné přítomny, platí jejich výchozí hodnoty.

KeepAliveTime - výchozí stav 7200000 (milisekund, tj. dvě hodiny), je potřeba snížit např. na 60000 (jedna minuta).

KeepAliveInterval - výchozí stav 1000 (milisekund), doporučujeme zvýšit např. na 15000 (15 sekund).

TcpMaxDataRetransmissions - výchozí stav 5 (počet opakování), lze ponechat.

Celková doba detekce spadlého spojení je zhruba:

$$\text{KeepAliveTime}/1000 + \text{KeepAliveInterval}/1000 * \text{TcpMaxDataRetransmissions} [s]$$

Linux

Parametry jsou v proměnných v adresáři `/proc/sys/net/ipv4`

tcp_keepalive_time - výchozí stav 7200 (dvě hodiny), je potřeba snížit např. na 60 (jedna minuta).

tcp_keepalive_probes - výchozí stav 9 (počet opakování)

tcp_keepalive_intvl - výchozí stav 75 (sekund)

Je také vhodné snížit alespoň jednu z hodnot:

tcp_keepalive_probes
nebo
tcp_keepalive_intvl

Celková doba detekce spadlého spojení (v sec) je zhruba:

$$\text{tcp_keepalive_time} + \text{tcp_keepalive_probes} * \text{tcp_keepalive_intvl}$$

Ve výchozím stavu trvá detekce spadlého spojení tímto způsobem přes 2 hodiny, což je pro zjištění ztracených klientů příliš dlouhá doba. Program MRP-K/S proto nastavuje tyto proměnné během instalace serveru pod Windows tak, aby se doba detekce zkrátila na cca 2-3 minuty. Pokud server instalujete sami mimo instalační program MRP-K/S, doporučujeme příslušné proměnné, případně zápisy v registru po instalaci serveru popsáním způsobem upravit.

Na platformě Linux můžete proměnné změnit například následující sekvencí příkazů, které je vhodné umístit do skriptu, který se spouští po startu počítače. Obvykle (v závislosti na distribuci) se k tomu dá použít skript `/etc/rc.local` nebo `/etc/rc.d/rc.local` :

```
sysctl -w net.ipv4.tcp_keepalive_time=60
sysctl -w net.ipv4.tcp_keepalive_intvl=15
sysctl -w net.ipv4.tcp_keepalive_probes=5
```

Poznámka:

U serveru Firebird 1.5 existovala ještě druhá možnost detekce ztracených klientských spojení, a to pomocí konfiguračního parametru `DummyPacketInterval`, přítomného v konfiguračním souboru `firebird.conf`. Ve Firebirdu 2.1.0 je ovšem tento způsob nefunkční, jakákoliv změna parametru z výchozí hodnoty 0 vede k ukončování spojení klientů v době nečinnosti. Tento problém by měl být odstraněn až v následující verzi Firebirdu 2.1.1. Na internetových stránkách www.mrp.cz pak naleznete tento postup detekce ztracených spojení v sekci Otázky a odpovědi (FAQ).

Problémy s exportem sestav a jejich řešení

Do souboru

Výstup volbou **Do souboru** byl zařazen, protože jej dovoluje používaný generátor výstupních sestav. Formáty HTML a zejména TXT mají ale svá omezení a libovolnou sestavu nelze vždy zcela uspokojivě exportovat. Může docházet k ořezání textů nebo i ztrátě celých řádků (zejména v TXT), protože výstupní formát neumožňuje např. překrývání textů přes sebe a generátor sestav ve snaze zachovat alespoň přibližné rozestupy polí některé údaje ořeže nebo vynechá.

Tiskové sestavy, tak jak je dodáváme, jsou navrženy primárně pro grafický výstup na tiskárnu. Návrh předlohy je kompromisem mezi protichůdnými požadavky, tedy požadavkem na maximum údajů při zachování přehlednosti a požadavkem na dostatečné dimenzování položek. Proto používáme proporcionální písmo, zatímco výstup do TXT formátu pracuje vždy s neproporcionálním písmem. Zohledňování převoditelnosti do jiných formátů by znamenalo omezení grafických úprav a návrat k tiskům z dob řádkových tiskáren.

Je tedy třeba přistupovat k výstupům do souborů výše zmíněných formátů s vědomím jejich možných omezení. Vyzkoušet, zda kombinace konkrétní sestavy a předlohy dává dobré výsledky a pokud ne, přistoupit k úpravě předlohy:

1. Definovat předlohu nikoli v grafickém, ale ve znakové rastru a do jeho mřížky rozmístit prvky sestavy.
2. Použít neproporcionální písma Roman 10 cpi, Roman 12 cpi nebo Roman 17 cpi podle požadované hustoty textu.

<HTML> předlohy

U faktur a objednávek jsou k dispozici speciální předlohy pro výstup některých dokladů ve tvaru **HTML**, za účelem odeslání programem MRP E-mail manažer. V tomto případě je situace jiná, neboť předlohy označené <HTML> jsou připraveny výhradně pro výstup v HTML tvaru a zmiňované problémy s formátováním se jich netýkají.

Formát PDF

Vhodným řešením pro sdílení výstupních sestav se jeví být formát **PDF** (Portable Document Format) firmy Adobe. Výstup do tohoto formátu systém MRP K/S rovněž nabízí, případně lze využít možností volně dostupných programů, tzv. virtuálních tiskáren (jako je např. PDF Creator).

K následnému prohlížení a tisku PDF dokumentů je k dispozici taktéž volně dostupný software (Acrobat Reader), který je možné nainstalovat z MRP CD.

Hotline podpora

Pokud si nebudete vědět rady, zavolejte na naši HOTLINE

Dříve než zvednete telefon a zavoláte na naši HOTLINE, posadte se ke svému počítači a připravte si prosím odpovědi na následující otázky:

1. Licenční číslo programu a verze?
2. Jméno uživatele?
3. Datum pořízení prvotní licence a datum posledního upgrade?
4. Velikost operační paměti RAM a typ počítače(ů) (procesoru), na kterém(ých) je program provozován?
5. Typ tiskárny(en), na kterých se tisknou výstupy?
6. Operační systém a verze?
7. Pracuje program v síti? Pokud ano, o jakou síť se jedná a kolik má stanic, jakými chipsety jsou osazeny síťové karty.
8. Kdo instaloval program?
9. Popis problému (chybového hlášení), ve kterém kroku se objevily potíže.

Kde hledat další informace?

Jelikož programy prodělávají za současných legislativních podmínek operativní změny, případný popis nových funkcí, které jsme nestihli zanezt do příručky, naleznete v souboru **Dodatky.htm**. Ten si můžete přečíst při prvním spuštění programu nebo později z nápovědy (volba **Pomoc - Nové doplňky** z nabídkové lišty).

Na internetové stránce **www.mrp.cz** je v sekci **Podpora** volba **Otázky a odpovědi (FAQ)**. Doporučujeme tam nahlédnout. Je možné, že odpovědi na Vaše dotazy tam již naleznete.

Věříme, že se program stane Vaším spolehlivým pomocníkem a rádi přijmeme Vaše podněty k jeho dalšímu vylepšení.

Vývojový tým projektu MRP K/S

MRP - Informatics, spol. s r. o. • Na Stráni 532 • 763 15 Slušovice

(Firma má IČ 46900675 a je vedena u rejstříkového soudu v Brně pod spisovou značkou C.5692)

Hotline pevná síť:

Zlín: 577 212 064, 577 001 258 • Praha: 281 925 630 • Fax: 577 059 250

Hotline mobilní síť:

604 207 845 (T-Mobile) • 606 704 704 (O₂) • 608 717 000 (Vodafone)

Internet:

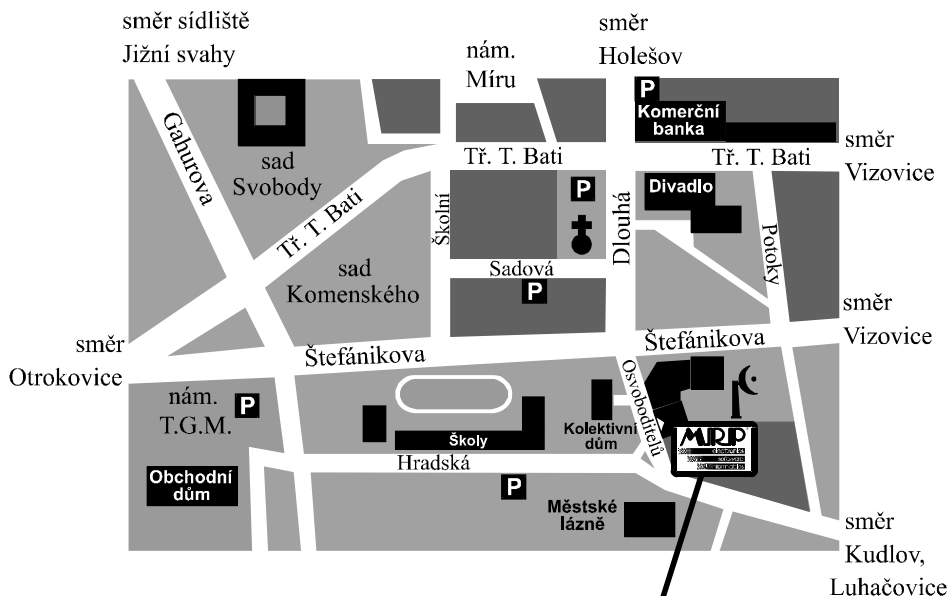
<http://www.mrp.cz> • e-mail: info@mrp.cz • praha@mrp.cz

Distribuční a školicí pracoviště:

Osvoboditelů 3315 • 760 01 Zlín

Náchodská 116/697 • 193 00 Praha - Horní Počernice

Víte, kde je nejdůležitější místo ve Zlíně?

MRP[®]
electronics
software
informatics

**Osvoboditelů 3315
Zlín**

- obytové oddělení
- školicí středisko
- MRP - centrum zřizování internetových obchodů pro ČR